

The logo consists of the word "BBVA" in a bold, white, sans-serif font, followed by the word "Research" in a smaller, lighter weight of the same font. A small teal square is positioned to the right of the word "Research".

BBVA Research

Situació Catalunya

1r semestre 2019

The background image shows a modern, curved glass and concrete building with a distinctive white, ribbed facade. The BBVA logo is visible on the upper part of the building. The foreground shows a courtyard with green trees and a paved walkway.

Creant Oportunitats

Índex

1. Editorial	3
2. Perspectives per a l'economia de Catalunya	5
Anàlisi de la situació econòmica de Catalunya amb l'Enquesta BBVA d'Activitat Econòmica. Primer trimestre del 2019	26
3. Quadres	28
4. Glossari	31

Data de tancament: **30 de maig de 2019**

1. Editorial

El PIB de Catalunya es va incrementar en un 2,3% el 2018, nou dècimes per sota del creixement observat en el 2017. Aquest resultat està en línia amb les anteriors previsions realitzades per BBVA Research¹, i suposa una desacceleració més intensa que l'observada en el conjunt de l'economia espanyola (des del 3,0% fins al 2,6%). Després d'aquesta correcció, es preveu que l'economia catalana mantingui un ritme similar de creixement en aquest bienni. **En concret, el PIB de Catalunya podria créixer un 2,2% en el 2019 i un 2,0% en el 2020. Això permetrà crear 126 mil nous llocs de treball, i reduir la taxa d'atur per sota del 10% al final del període.**

En el 2018, la marcada desacceleració de l'economia catalana s'explica per diferents factors. En primer lloc, **l'esgotament dels impulsos** que havien afavorit el creixement en anys anteriors i una demanda embassada que progressivament es va absorbint. Això s'observa, principalment, en el comportament del consum privat. En segon lloc, **l'esgotament de la demanda turística** (menor creixement econòmic dels mercats d'origen, recuperació dels competidors, etc..) juntament amb els problemes en l'oferta (saturació, pèrdua de competitivitat en preus) porten a un menor creixement del turisme a totes les zones turístiques d'Espanya, del que no se n'escapen les de Catalunya. Finalment, la desacceleració de la demanda externa va comportar també un **estancament de les exportacions de béns**. A més **l'elevada incertesa de política econòmica** i els esdeveniments que s'han produït a Catalunya en l'últim any i mig han afectat especialment a l'arribada de turistes (sobretot, de la resta d'Espanya), a la inversió i a l'ocupació².

Com a resultat dels aspectes anteriors, la desacceleració de dos sectors d'activitat explica tant la desacceleració de l'economia catalana com que aquesta sigui més intensa que al conjunt d'Espanya: la **indústria**, que va reduir la seva contribució al creixement en set dècimes i el **comerç, transport i hostaleria**, que ho va fer en tres. Per contra, la resta de branques d'activitat, inclòs el sector públic i serveis socials, van mantenir la seva contribució. En termes territorials, això suposa que la ciutat de Barcelona s'ha vist menys afectada per la desacceleració, mentre que la resta de l'àrea metropolitana i la resta de Catalunya concentren la desacceleració de l'augment de l'ocupació.

En el primer semestre del 2019 el PIB de Catalunya podria estar creixent a un ritme mig del 0,6% trimestral CVEC³, el que suposa una lleu recuperació respecte de la segona part del 2018. Però els dubtes continuen, com mostren els resultats de l'Enquesta d'Activitat Econòmica a Catalunya, que per segon trimestre consecutiu mostren saldos de resposta lleugerament negatius tant en el que es refereix a l'activitat econòmica en el primer trimestre del 2019 com en el que s'espera per al segon trimestre.

Cap endavant, el creixement del PIB continuarà a un ritme similar en l'horitzó de previsió. En primer lloc, diversos factors contribuiran a mantenir l'activitat. D'una banda, l'evolució de l'activitat mundial dona senyals d'estabilització. El menor creixement de l'Eurozona i EUA ha provocat giris en la seva política monetària, que assegurin més liquiditat i tipus baixos durant més temps. Això donarà suport a la demanda interna i, en particular, la recuperació del sector immobiliari, així com la inversió productiva regional. Així mateix, l'impuls fiscal lligat a l'augment de salaris públics i pensions i l'increment del salari mínim, han contribuït a augmentar la renda disponible de les llars i sostenir el consum a curt termini, juntament amb la millora en l'ocupació. Això està facilitant que el consum i el turisme hagin mostrat, en l'inici d'any, un comportament més favorable de l'esperat. A més, la Generalitat de Catalunya ha mantingut l'expansió de la seva despesa iniciada en el segon semestre del 2018.

1: En el número anterior de la publicació Situació Catalunya, corresponent al segon semestre del 2018, BBVA Research preveia que el PIB de Catalunya podria créixer un 2,5% disponibles aquí: <https://www.bbva.com/publicaciones/situacion-cataluna-segundo-semester-2018/>

En l'observatori regional del 1er trimestre del 2019 (publicat al mes de febrer), aquesta estimació es reduí en una dècima, fins al 2,4%. Aquest document es pot descarregar a: <https://www.bbva.com/publicaciones/observatorio-regional-espana-primero-trimestre-2019/>

2: Vegeu, al respecte, Situació Catalunya, 1r semestre del 2018 disponible aquí: <https://www.bbva.com/publicaciones/situacion-cataluna-primero-semester-2018/>, o Echevarría, V., El efecto de la incertidumbre en Cataluña: un análisis de control sintético <https://www.bbva.com/publicaciones/espana-el-efecto-de-la-incertidumbre-en-cataluna-un-analisis-de-control-sintetico/>

3: CVEC: Corregit de variacions estacionals i de calendari.

En segon lloc, un euro una mica més depreciat, juntament amb un barril de petroli que podria tornar a l'entorn dels 60 dòlars de mitjana durant la segona meitat de l'any, haurien d'afavorir **l'avanç de les exportacions fora de l'Eurozona**, més rellevants en els béns i serveis no turístics en aquesta regió, a més del consum de les llars.

En tercer lloc, tot i que la incertesa de política econòmica a Espanya es manté elevada, la lligada exclusivament a temes interns de Catalunya mostra una correcció no despreciable respecte de fa un any i mig. Si aquesta situació es manté, actuarà també com a suport del creixement.

En tot cas, l'entorn global s'ha deteriorat i és més incert. L'augment de les tensions comercials i els anuncis de majors tarifes duaneres entre EUA i la Xina són el risc més evident. Això afectarà Europa per les cadenes de valor globals. Tot i que s'espera una desacceleració suau del creixement mundial, ara els riscos sobre l'evolució de les economies americana i xinesa són més grans. D'altra banda, persisteix la incertesa sobre la sortida britànica de la Unió Europea. L'impacte directe d'això podria ser moderat per a Catalunya, però la possibilitat d'un conflicte comercial més gran, especialment si comporta un deteriorament de l'entorn financer, dibuixaria un escenari de menor creixement del comerç i de l'economia mundial en general i europea en particular. En aquest cas, Catalunya enfrontaria un repte més gran que altres comunitats, especialment si la guerra comercial s'estengués al sector de l'automòbil o als sectors d'elevat contingut tecnològic.

A nivell domèstic, hi ha dubtes sobre la política econòmica i sobre els efectes d'algunes de les mesures ja preses, que també han afectat la confiança dels agents i les seves decisions de consum i inversió. La fragmentació política desperta dubtes sobre l'evolució de la despesa pública i el compliment dels objectius de dèficit a nivell nacional. Haver de continuar el procés de consolidació fiscal en una fase menys favorable del cicle suposa una vulnerabilitat per a les economies espanyola i catalana. Addicionalment, l'augment del salari mínim tindrà efectes negatius sobre el creixement i la creació d'ocupació a llarg termini, en la mesura que no vingui acompanyat de mesures que ajudin a millorar la productivitat. En el cas de Catalunya, els costos laborals comencen a mostrar un repunt nominal, en particular en els serveis. A més, es preveu una desacceleració del creixement del turisme, clau en la creació d'ocupació d'aquesta comunitat i del conjunt d'Espanya. A més, la continuïtat del procés de desindustrialització suposa que apostar per un esforç reindustrialitzador no és una ruta segura cap a la prosperitat, i per tant, cal incloure en l'aposta per al creixement estratègies més àmplies, que incorporin la digitalització o el capital humà.

En tot cas, els reptes a mig termini per a l'economia catalana són exigents: el 2020 l'ocupació es trobarà encara 3,2 p.p. per sota del nivell de 2008 i la taxa d'atur 3,7 p.p. per sobre. Més encara, l'evolució demogràfica, la dificultat per cobrir determinades vacants, i el significatiu nivell de temporalitat impliquen que la recuperació pot ser desigual i no inclusiva. Per tant, s'han d'impulsar mesures que redueixin la vulnerabilitat de l'economia davant els desafiaments vigents.

2. Perspectives per a l'economia de Catalunya

El PIB de Catalunya va créixer un 2,3% el 2018⁴, el que permeté acumular cinc anys consecutius de creixement. Aquesta xifra és similar a les estimacions prèvies de BBVA Research,⁵ i implica que l'economia catalana experimentarà un menor dinamisme, després del 3,2% d'augment del PIB de 2017, el 3,5% del 2016 i el 4,2% del 2015. Com a conseqüència d'aquesta desacceleració de nou dècimes, el creixement del PIB català mostrarà un diferencial negatiu respecte l'increment observat en el conjunt d'Espanya (2,6%) per primera vegada aquesta fase expansiva. La correcció en el 2018, a més, fou més marcada que en el conjunt d'Espanya, que es desaccelerà només en 4 dècimes. Amb aquest 2,3%, l'economia catalana retorna al seu ritme de creixement mig des del 1981.

Les últimes dades disponibles confirmen que la forta desacceleració experimentada per l'economia catalana en el tram central del 2018 (amb creixements de l'activitat propers al 0,4% t/t) podria haver-se superat, si més no temporalment. Així, **el model MICA-BBVA estima que el PIB català estaria creixent a l'entorn del 0,6% t/t CVEC en els primers dos trimestres de l'any 2019** (vegeu el Gràfic 2.1), superant el ritme mig experimentat en el 2018.

En tot cas, **els resultats de l'onada de l'Enquesta d'Activitat Econòmica de BBVA corresponents al primer trimestre del 2019 mostren que per segona onada consecutiva tant la visió sobre el trimestre en curs com sobre l'expectativa per al següent són lleument negatives**, fet que no s'observava des dels dos primers trimestres del 2013.

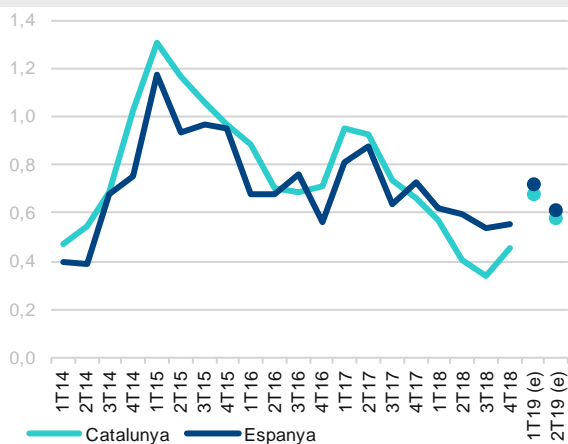
Aquesta visió és relativament consistent amb la de BBVA Research, que apunta que la recuperació podria ser temporal: per a la segona meitat de l'any s'espera una nova desacceleració, i com a conseqüència, l'augment de l'activitat a Catalunya es mantindria en un ritme similar al de l'any anterior. Així, **s'espera que el PIB de Catalunya augmenti un 2,2% en el 2019. Cap al 2020, l'augment esperat del PIB és del 2,0%, però es podria recuperar novament el diferencial positiu amb el conjunt d'Espanya.**

En el conjunt del bienni, l'economia catalana crearà 126 mil nous llocs de treball, i aconseguirà reduir la taxa d'atur fins al 9,8% al final del 2020. A més, el PIB per càpita superarà en un 9,5% l'assolít abans de la crisi. En tot cas, la recuperació té encara deures pendents: al final del bienni la taxa d'atur, se situarà encara 3,7 p.p. per sobre del mínim assolit abans de la crisi, i el nombre d'ocupats, un 3,2% per sota (116 mil ocupats menys que al 1r trimestre del 2007).

4: El 29 d'abril l'INE publicà els resultats de la primera estimació de la Comptabilitat Regional d'Espanya. Una anàlisi d'aquests resultats, i de les diferències amb les previsions de BBVA Research, es pot trobar a: <https://www.bbva.com/publicaciones/espana-crecimiento-del-pib-regional-de-2018/>

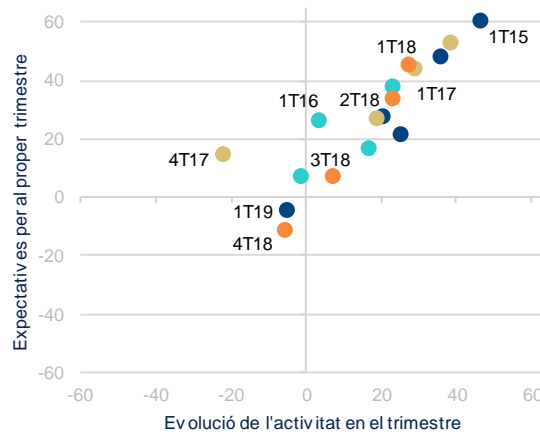
5: En el número anterior de la publicació Situació Catalunya, corresponent al segon semestre del 2018, BBVA Research preveia que el PIB de Catalunya podria créixer un 2,5% disponibles aquí: <https://www.bbva.com/publicaciones/situacion-cataluna-segundo-semestre-2018/>
En l'observatori regional del 1er trimestre del 2019 (publicat al mes de febrer), aquesta estimació es reduí en una dècima, fins al 2,4%. Aquest document es pot descarregar a: <https://www.bbva.com/publicaciones/observatorio-regional-espana-primer-trimestre-2019/>

Gràfic 2.1 Creixement del PIB segons el model MICA-BBVA (t/t, %, CVEC)

(e) Estimació.
Font: BBVA Research

Gràfic 2.2 Catalunya: activitat i perspectives segons l'Enquesta d'Activitat Econòmica BBVA (% de saldo de respostes extremes)

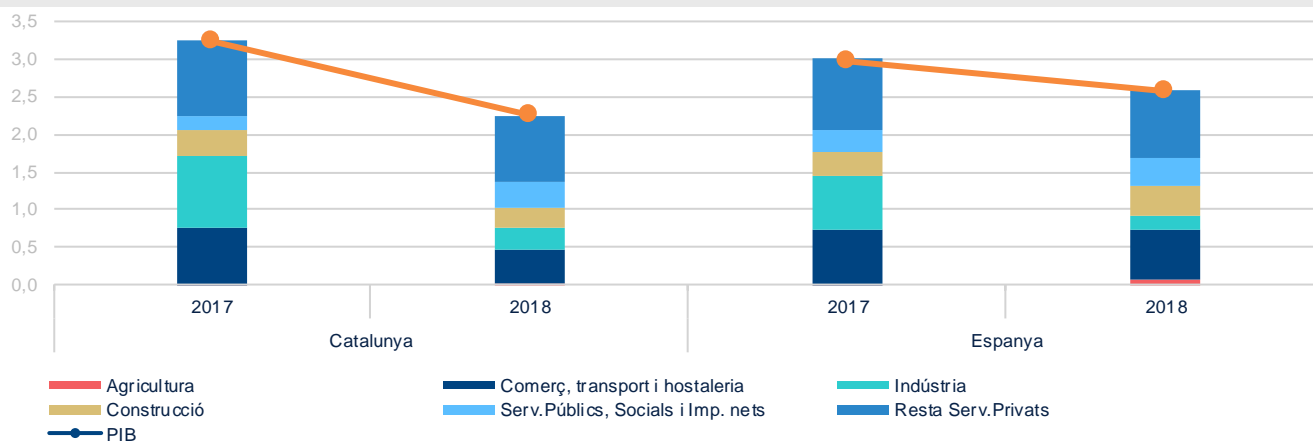

Font: BBVA

La desacceleració de la indústria i el comerç justifiquen el menor creixement de l'economia catalana

La primera estimació de l'INE sobre el creixement del PIB regional l'any 2018 mostra que **l'activitat a Catalunya s'incrementà en un 2,3%**, nou dècimes per sota de com ho va fer en el 2017, i tres per sota del conjunt nacional. **Les majors aportacions al creixement del PIB van ser les de les activitats professionals (0,6 p.p.) i les del sector del comerç, transport i hostaleria (0,5 p.p.)**. Per la seva banda, la contribució de la indústria, la construcció i l'administració pública fou de 0,3 p.p. en cadascun dels sectors. Respecte del 2017, la desacceleració del sector industrial (7 dècimes menys de contribució que en el 2017⁶) i la del comerç (que passa de 0,8 p.p. a 0,5p.p.) justifica en la seva totalitat tant la desacceleració de l'economia catalana com el fet que el PIB regional es desacceleri més que el del conjunt de l'Estat. (vegeu el Gràfic 2.3).

Gràfic 2.3 Catalunya i Espanya: creixement del PIB els anys 2017 i 2018 i contribucions sectorials (a/a, % i p.p.)

Font: BBVA Research a partir de l'INE, Comptabilitat Regional d'Espanya

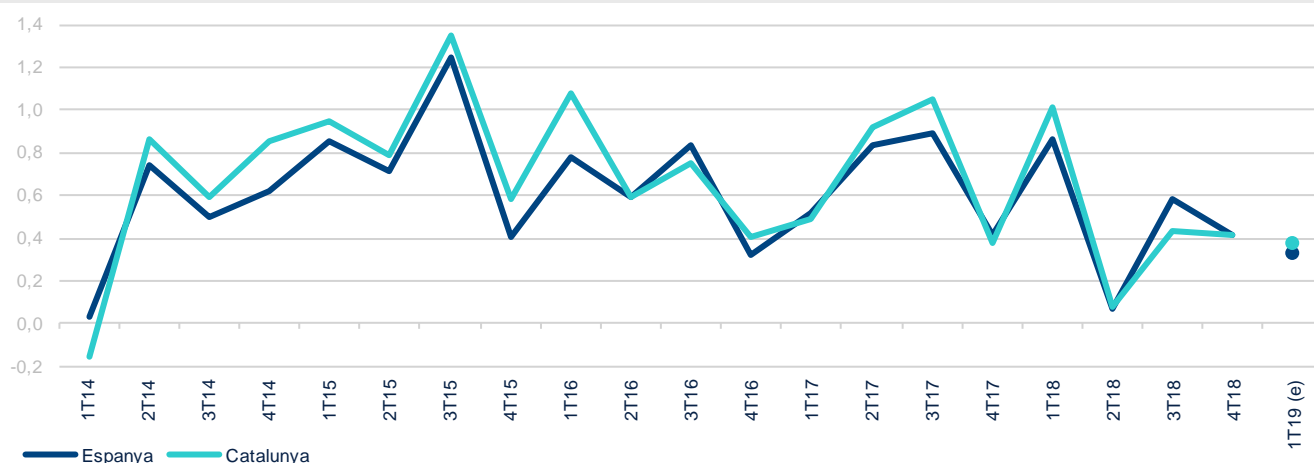
6: A Catalunya, la indústria passa de créixer un 4,9% en el 2017 a fer-ho a un ritme de l'1,4% en el 2019. El comerç, per la seva banda, passa del 3,4% en el 2017 al 2,0% en el 2018.

El consum privat es desaccelera en el 2018, però aguanta en l'inici del 2019

La despesa en consum de les llars catalanes augmentà en un 2,4% el 2018, una dècima per sota de com ho va fer en el conjunt d'Espanya, i amb una lleugera desacceleració respecte del 2017 (2,7%). Tal com s'anticipava en el número anterior d'aquesta revista, l'estancament del consum del segon trimestre del 2018 es veié superat en la segona part de l'any, afavorit addicionalment pels increments de renda disponible lligats a la millora dels salaris públics i a l'increment de les pensions. L'Indicador Sintètic de Consum de BBVA Research – ISCR-BBVA⁷ – que aglutina el senyal dels principals indicadors parcials de despesa disponibles, apunta a un creixement mig trimestral del 0,4% CVEC en els dos últims trimestres de 2018, però també en el primer del 2019. Per indicadors parcials, la major volatilitat s'observa en la part final de l'any, amb una millora de l'índex de vendes minoristes que es veu compensada per la contracció de les matriculacions, lligada als canvis normatius sobre emissions WLTP⁸.

Cap endavant, però, s'espera una desacceleració del creixement del consum, com a conseqüència del progressiu esgotament dels vents de cua. Així, un cop superat l'efecte de la demanda embassada, les baixades del tipus d'interès, la disminució del preu del petroli i els impulsos més recents a la renda disponible, s'espera que el consum de les llars torni a evolucionar d'acord amb el comportament de la seva renda disponible.

Gràfic 2.4 Indicador sintètic de consum regionalitzat, ISCR-BBVA (% t/t, CVEC)

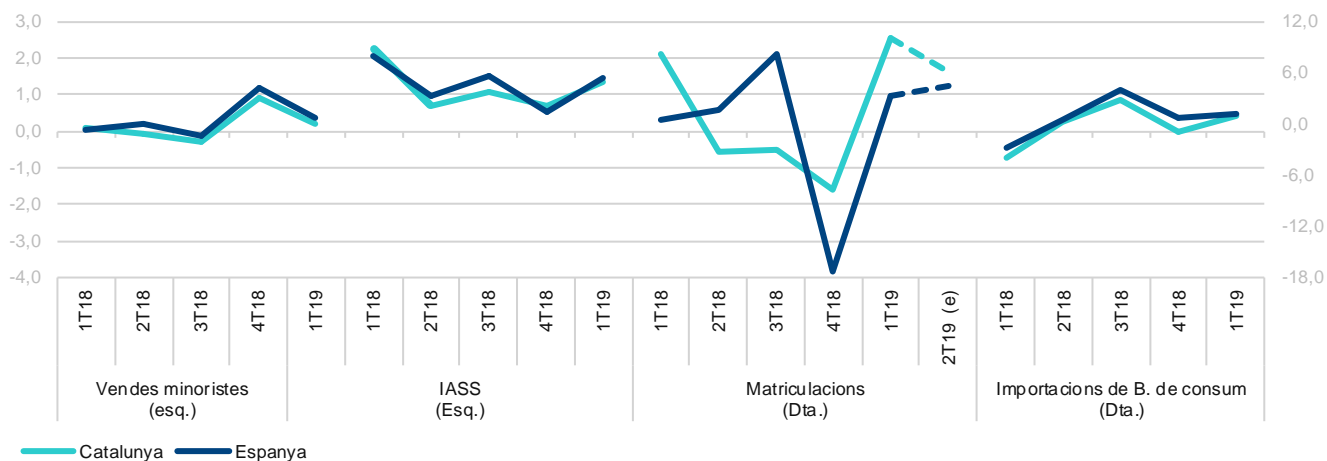

Font: BBVA Research a partir d'INE, DGT, Seguretat Social i Datacomex

7: L'indicador sintètic de consum es construeix a partir dels principals indicadors parcials de despesa disponibles a nivell regional: vendes minoristes, matriculacions de vehicles, índex d'activitat del sector serveis, importacions de béns de consum, carburants i consum intern nacional. La metodologia utilitzada per la construcció de l'indicador es basa en l'anàlisi de components principals. Per a més informació, vegeu R.1 *¿Afecta la evolució de la demanda domèstica al creixement de les exportacions?* a Situación España, 4 Trimestre 2015, BBVA Research.

8: Un major detall sobre els efectes d'aquest canvi es pot trobar a Situación Consumo, 1r semestre de 2018, disponible aquí: <https://www.bbva.com/publicaciones/situacion-consumo-primer-semestre-2018/>

Gràfic 2.5 Principals indicadors del consum privat (% t/t, CVEC)

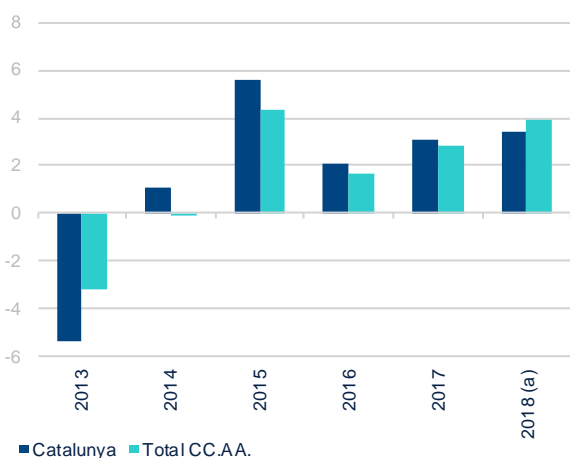
(e) Estimació amb l'última informació disponible en el moment del tancament d'aquesta revista.
 Font: BBVA Research a partir de l'INE, la DGT i Datacomex

La despesa autonòmica creix a un ritme lleugerament menor, per la menor expansió de la inversió

Les dades corresponents al tancament del 2018 han confirmat el to moderadament expansiu de la política fiscal de la Generalitat de Catalunya, tot i la situació d'excepcionalitat i la pròrroga pressupostària. Així, la despesa en consum final de l'administració autonòmica va augmentar un 2,4% a/a, lleugerament per sota de com ho va fer en el conjunt de les comunitats autònomes (+3,9% a/a). Aquest dinamisme no es replica en la inversió: tot i accelerar-se'n l'execució en la segona part de l'any, es mantingué pràcticament estable en el conjunt de l'any (+0,3%), a diferència del que succeí en el conjunt d'Espanya (+5,4% a/a) (vegeu els Gràfics 2.5 i 2.6).

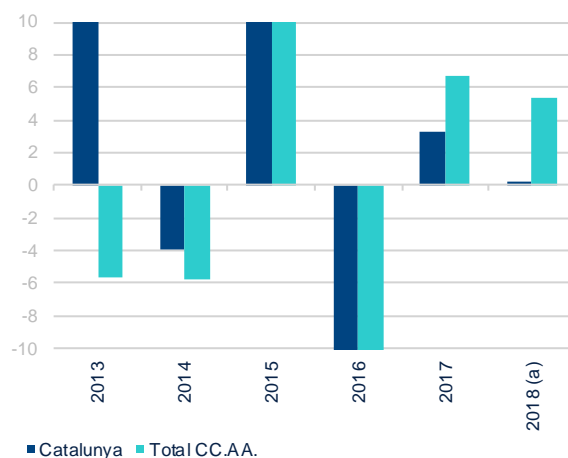
Les primeres dades disponibles d'execució pressupostària del 2019 assenyalen que fins al febrer la Generalitat ha mantingut l'acceleració de la despesa observada en la segona meitat del 2018.

Gràfic 2.6 Generalitat de Catalunya i conjunt de CCAA: Despesa en consum final nominal* (% a/a)

* Aproximació a la despesa en consum final nominal, exclòs el consum de capital fix.
 Font: BBVA Research a partir de Ministeri d'Hisenda

Gràfic 2.7 Generalitat de Catalunya i conjunt de CCAA: formació bruta de capital nominal. (% a/a)

Font: BBVA Research a partir de Ministeri d'Hisenda

La licitació d'obra pública intensifica el seu creixement en el primer trimestre del 2019

La licitació d'obra pública creixé el 2018 a Catalunya, però a un ritme més moderat que en l'any precedent.

L'augment de la licitació d'obra pública a Catalunya va ser del 10,2% respecte a 2017, mentre que al conjunt nacional l'augment va ser del 31,1%. Com a resultat, Catalunya acumula dos anys consecutius amb un creixement de l'obra pública inferior a l'observat al conjunt d'Espanya. A més, el volum d'inversió en termes de PIB (1,0%) també és inferior al que s'observa en el conjunt de comunitats autònomes. Un fet que es reproduceix ininterrompudament des de l'any 2004.

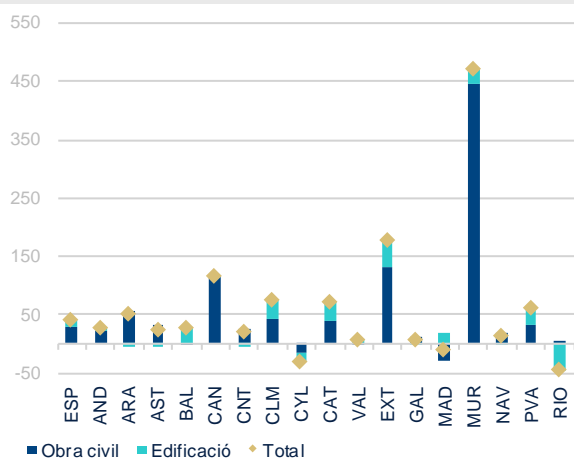
En el 2018, tant l'obra civil com l'edificació varen créixer a un ritme similar. Amb tot, és destacable la millora de la primera, després de la contracció mostrada en el 2017 (-9,7%). Així, l'import licitat per obra civil va créixer un 9,3% a Catalunya (+36,8% a Espanya). Al seu torn, l'edificació va créixer un 11,3%, mentre la mitjana nacional fou del 20,8%. En aquest cas, això suposa una desacceleració després de l'increment del 50,0% de l'any anterior. El detall per tipus d'obra mostra que les partides més desatacades de l'edificació al 2018 varen ser les destinades a edificis administratius i sanitaris, que acumularen prop del 16% de la licitació a Catalunya. També foren importants les obres en edificis educatius i terminals de transport. Pel que fa a l'obra civil, les obres d'urbanització concentren gairebé el 25% de la licitació total, però també cal assenyalar la despesa en construcció i conservació de carreteres i les destinades a la xarxa ferroviària.

L'obra pública va créixer a totes les demarcacions provincials, excepte Lleida. Tarragona fou la província o l'increment de l'obra pública fou més destacable en el 2018 (30,8%). A Girona fou de l'11,2% i a Barcelona, que concentra el 79,7% de la licitació a Catalunya, l'augment fou del 9,0%. A Lleida, en canvi, el retrocés fou del 16,7%, després de l'increment del 6,4% en l'any 2017.

Per organismes finançadors, tant l'Estat com els organismes territorials van incrementar la licitació en el 2018. L'estat ho feu en un 17,1% mentre que els Ens Territorials ho feren en un 8,9%. Així, el pes de l'Estat en la licitació arribà al 16,6%, 1p.p. més que al 2017 però per sota de la mitjana assolida en el període 2004-2017 (26,7%).

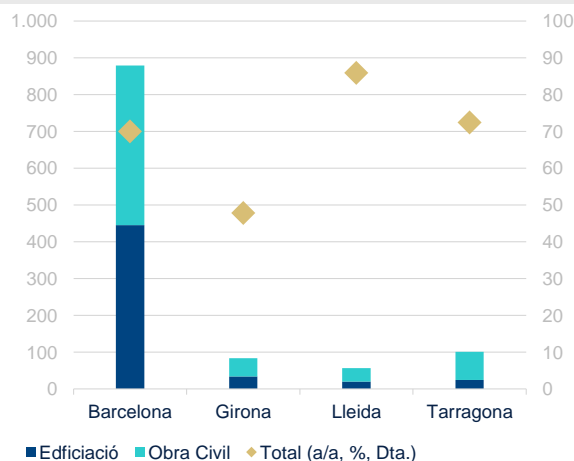
L'inici del 2019 es mostra novament positiu, i les dades assenyalen que s'estaria observant una nova acceleració de l'obra pública a Catalunya. En els quatre primers mesos de l'any en curs l'increment de l'import licitat és del 71,5% a/a (41,7% a Espanya) el que situa a Catalunya com una de les vuit CC.AA. on la inversió pública creix per sobre de la mitjana (vegeu el Gràfic 2.9). Per tipus d'obra, l'increment és major en l'edificació (74,8%) que en l'obra civil (68,8%). A més, aquest augment és generalitzat a totes les demarcacions: un 86% a/a a Lleida, un 72,3% a Tarragona, un 70% a Barcelona i un 47,7% a Girona (vegeu el Gràfic 2.10). L'ens responsable d'aquest augment en el primer trimestre del 2019 és l'Estat, que multiplica per 6 l'import de licitació, mentre que el dels ens territorials es redueix en un 27,1%.

Gràfic 2.8 Licitació d'obra pública per tipus d'obra: contribució al creixement interanual, gener-abril de 2019 (Punts percentuals)

Font: BBVA Research a partir de Ministeri de Foment

Gràfic 2.9 Catalunya: pressupost de licitació per províncies (Milions d'€ i % a/a)

Font: BBVA Research a partir de SEOPAN

En el primer trimestre del 2019 la inversió productiva es torna a accelerar

Després de créixer un 4,6% a/a el 2017⁹, en el 2018 les importacions de béns d'equipament van créixer un 2,8% a/a en termes nominals, 0,9 p.p. per sobre de la mitjana nacional (vegeu el Gràfic 2.10). Aquest fet és el resultat d'una evolució més favorable de les compres exteriors de béns d'equipament a Catalunya que al conjunt de l'estat a partir del segon trimestre del 2018. Les dades del primer trimestre del 2019 (amb informació fins al mes de febrer) apunten a què es podria observar un nou creixement en el primer trimestre del 2019.

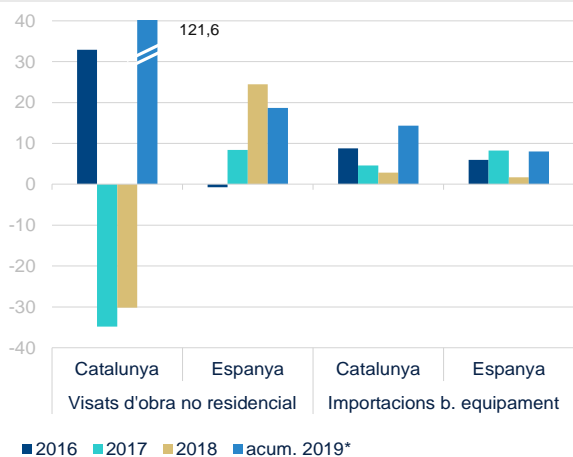
Els visats per a la construcció d'edificació d'ús no residencial inicien el 2019 a l'alça, després de la contracció del 2018. El Ministeri de Foment assenyala que la superfície visada per la construcció de d'edificacions per ús no residencial¹⁰ es va reduir en un 30,2% respecte de la xifra assolida en el 2017 i que contrasta amb l'increment observat en el conjunt d'Espanya (+24,5%). Aquest retrocés ja venia precedit d'una caiguda del 35,0% en la superfície no residencial visada en el 2017. Diferenciant per tipus d'edificació, l'evolució negativa en el 2018 s'explica, bàsicament, pel descens de la superfície visada en edificis destinats a usos comercials i a oficines. Amb tot, els tres primers mesos del 2019 mostren el que podria ser una normalització en la construcció no residencial, ja que la superfície visada per a aquest tipus de construcció ha augmentat un 66,3% a/a. L'increment es produeix per la recuperació del segment comercial i d'oficines, precisament el que havia causat el deteriorament de principis del 2018. **Amb aquesta recuperació, els m2 de superfície visats per obra no residencial superen la forta contracció de l'any passat i retornen al nivell del tercer trimestre del 2017.**

De forma més qualitativa, els resultats de l'Enquesta BBVA d'Activitat Econòmica a Catalunya mostren que l'optimisme del primer semestre del 2018 perd força de forma progressiva, excepte en el cas de la nova construcció, on encara es mantenen saldos de resposta clarament positius. Això mostra que la confiança en el sector empresarial no és encara clara (vegeu el Gràfic 2.11 i el Requadre 1). En tot cas, a diferència del que va succeir a finals del 2017, la correcció de la confiança és ara més generalitzada (també s'observa Espanya o a altres indicadors europeus).

9: Les sèries de les dades de comerç exterior han estat revisades quan es van publicar les dades definitives corresponents a l'any 2017.

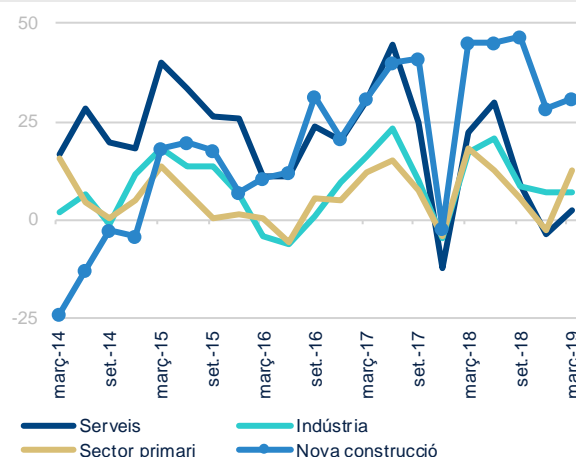
10: Edificis destinats a serveis comercials i emmagatzematge, a activitats agràries i ramaderes, industrials, oficines, a turisme i esbarjo i serveis de transport, entre d'altres.

Gràfic 2.10 Visats de construcció no residencial (m²) i importacions de béns d'equipament (% a/a)

Font: BBVA Research a partir de Ministeri de Foment i Datacomex

Gràfic 2.11 Catalunya: evolució de la inversió per sectors segons l'Enquesta d'Activitat Econòmica de BBVA (Saldos de respostes, %)

Font: BBVA

La venda d'habitatges es desaccelera en el conjunt del 2018

La venda d'habitatges a Catalunya augmentà per cinquè any consecutiu, però es va desaccelerar respecte del comportament mostrat en el 2017. Les dades del Ministeri de Foment assenyalen que el passat exercici es van vendre pràcticament 89.400 habitatges, un 4,4% més que en l'any anterior (Espanya, +9,3%). Això suposa una notable desacceleració respecte del 14,0% a/a de l'any anterior. La dinàmica trimestral mostra una relativa estabilitat en el primer semestre, mentre que en el segon s'observa un major dinamisme (vegeu el Gràfic 2.12).

La composició de la demanda mostra algunes variacions en el 2018, amb un augment del pes de les operacions dutes a terme per residents a la mateixa província i una disminució del de les realitzades per residents a l'estranger. Així, els residents a la mateixa província (una xifra que aproxima més el comportament de la demanda de primera residència) van augmentar les compres en un 6,3% i van realitzar el 73,5% de les operacions (1,3 p.p. més que un any abans). El creixement és inferior a l'observat en el conjunt d'Espanya (+10,8% i 70% de les operacions). Per la seva banda, les operacions assimilables a compra d'habitatge secundari, realitzades per compradors residents en una província diferent de la de localització de l'habitatge, varen registrar un creixement de l'11,9%. En contraposició, les compres d'estrangers es van reduir d'un 4,3% en el 2018, el que contrasta amb el 3,0% d'augment del conjunt d'Espanya. Com a conseqüència, els estrangers varen reduir el seu pes en el mercat en 1,3 p.p., fins al 14,4% del total dels compradors.

L'anàlisi provincial mostra evolucions diferencials: **a Barcelona i Girona les vendes d'habitatge es van desaccelerar de forma notable, mentre que a Tarragona ho van fer de forma moderada i a Lleida el creixement es va intensificar**, fins al +16,5% (vegeu el Quadre 2.1). Entre les localitats de més de 25.000 habitants, les vendes es van incrementar 4,6%. Els augments més importants es van produir a Sant Feliu de Llobregat i a Montcada i Reixac, superant el 30%, mentre que a Tortosa, Barberà del Vallès i Granollers van superar el 25% a/a. Les majors contraccions es van observar a Barcelona i Gavà, ambdues amb caigudes superiors al 10%. A Girona també van caure, però un 2%. En contraposició a Lleida es van incrementar en un 15,4%, i a Tarragona un 10,8%.

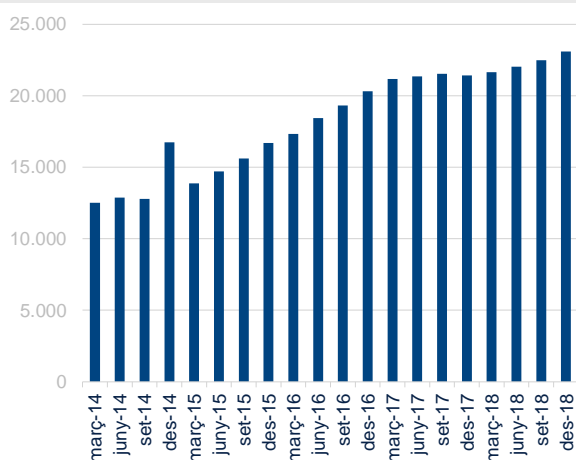
El preu de l'habitatge a Catalunya es va incrementar més que al conjunt d'Espanya en el 2018. Les taxacions recollides pel Ministeri de Foment mostren que el preu de l'habitatge va augmentar en un 5,3% a Catalunya, superant lleugerament els 2.000 €/m² al final de l'exercici (+3,4% a Espanya). Per províncies, l'increment continua liderat per Barcelona, mentre que a Girona es mantingué estable, i a Lleida i Tarragona

l'augment fou inferior al de la mitjana espanyola (vegeu el Quadre 2.1). A escala municipal, els increments més elevats (per sobre del 15% a/a) s'observen a L'Hospitalet de Llobregat, Cornellà de Llobregat i Sant Joan Despí, mentre que els menors (per sota del 2% es van donar a Igualada, Manresa i Blanes). Entre les capitals, Barcelona destaca amb una revalorització de l'habitatge de l'11,2%. A Tarragona, l'augment fou del 7,2 a Girona del 5,4% i a Lleida, del 4,9%.

L'any va començar amb un nou ascens del preu de l'habitatge a Catalunya: un 5,9%, 0,6 p.p. més que la mitjana interanual del 2018. Barcelona torna a ser la província que destaca, amb un 7,4% a/a. A Tarragona i Girona els augments són de l'1,4% i l'1,0%, respectivament, mentre que a Lleida el preu s'ha contret en un 1,0% a/a. A escala municipal, el preu torna a pujar en totes les grans ciutats en el primer trimestre del 2019, destacant Mataró, Tortosa, Terrassa i Badalona, amb augments per sobre del 17% a/a. En l'altre extrem, els augments més modestos es veuen a Cabrils, Tarragona i el Vendrell, entre el 2% i el 3% a/a.

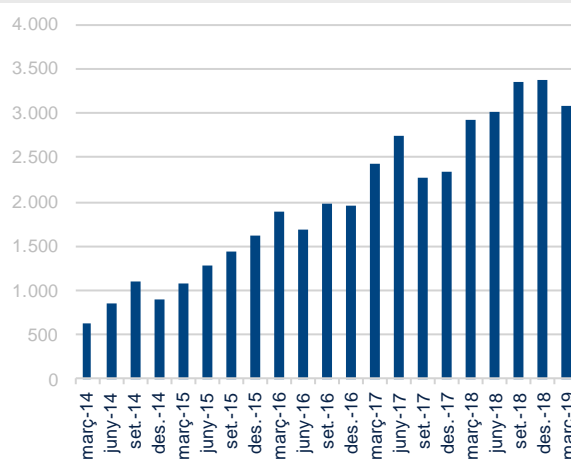
Els visats de nous habitatges signats a Catalunya en el 2018 van créixer més que al conjunt d'Espanya, però per sota de com ho havien fet en el 2017. Així, es van visar gairebé 13.000 permisos per iniciar nous habitatges (+28,0% a/a, front a un 24,7% a Espanya). Trimestralment s'observa una tendència positiva al llarg de l'any, amb augments majors en el primer i tercer trimestre (vegeu el Gràfic 2.13). Per províncies, destaca el creixement de Lleida, però l'evolució fou positiva a totes (vegeu el Quadre 2.1). Però en el primer trimestre l'evolució és menys favorable: els visats mostren una correcció del 9,0% t/t CVEC.

Gràfic 2.12 Catalunya: venda d'habitatges (CVEC)

Font: BBVA Research a partir de Ministeri de Foment

Gràfic 2.13 Catalunya: visats de construcció d'habitatge nou (CVEC)

Font: BBVA Research a partir de Ministeri de Foment

Quadre 2.1 Catalunya: variables del mercat immobiliari per províncies

	Venda d'habitatges				Preu de l'habitatge		Visats d'obra nova d'habitatge			
	2017		2018		2017	2018	2017		2018	
	Habitatges	% a/a	Habitatges	% a/a	% a/a	% a/a	Habitatges	% a/a	Habitatges	% a/a
Barcelona	59.046	14,0	60.602	2,6	6,4	6,6	8.683	48,6	10.544	21,4
Girona	11.313	15,5	11.602	2,6	2,4	-0,1	685	-17,6	813	18,7
Lleida	3.962	9,0	4.616	16,5	0,5	1,7	2.017	-17,4	681	175,7
Tarragona	11.246	13,5	12.537	11,5	1,2	1,2	476	-7,6	879	84,7
Catalunya	85.567	13,9	89.357	4,4	1,3	5,3	10.091	34,7	12.917	28,0
Espanya	532.261	16,3	581.793	9,3	1,1	3,4	80.786	26,2	100.733	24,7

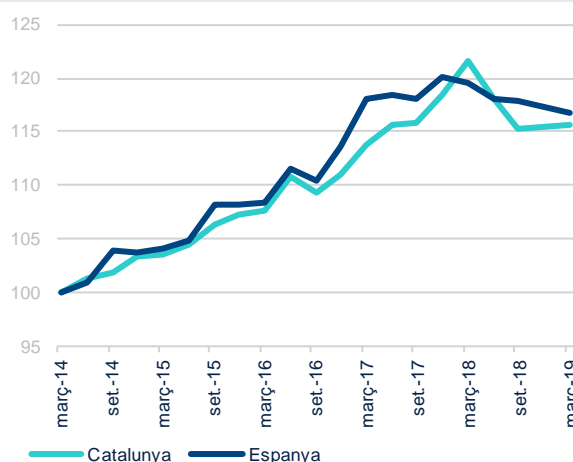
Font: BBVA Research a partir de Ministeri de Foment

La recuperació de les importacions i la desacceleració de les exportacions provoquen un augment del dèficit comercial aquest any

Després del dinamisme mostrat en el 2017, les exportacions catalanes de béns es varen estancar durant l'any 2018 (-0,5% en el conjunt de l'any, vs. -0,3 en el conjunt d'Espanya). El bon inici d'any no es mantingué i les contraccions del segon i tercer trimestre (-2,8% t/t CVEC de mitjana) no es van poder corregir amb la lleu millora de finals d'any (+0,2%). En el primer trimestre del 2019, les exportacions de béns semblen començar a recuperar el to, i en termes reals haurien crescut un 0,9% t/t.

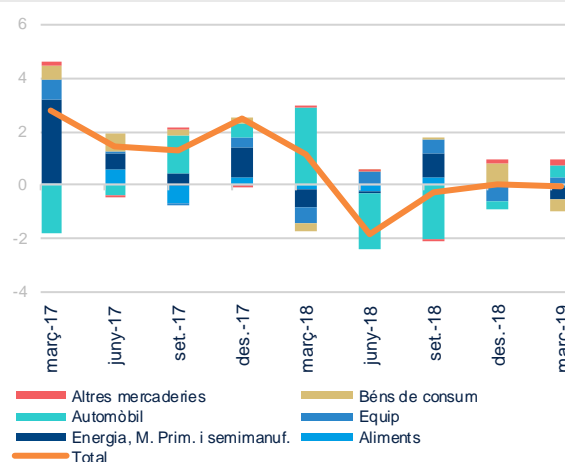
En termes nominals, les exportacions de béns varen créixer un 2,8% en el 2018 (+3,2% en el conjunt d'Espanya). Tot i el mal comportament en els trimestres centrals de l'any (vegeu el Gràfic 2.15) lligats als canvis normatius a Europa i al *dieselgate*, **el sector de l'automòbil (+10,0% a/a i 1, p.p. de contribució) explica la meitat del creixement de les vendes a l'estranger**, recolzat per un inici d'any on es varen posar en marxa línies de producció de nous models. De la resta, 1,3 p.p. els aporta el sector de les semimanufactures, amb un augment de les vendes del 4,0%, mentre que en la resta de sectors, les contribucions són mínimes. **En el primer trimestre del 2019, la contribució del sector de l'automòbil torna a ser positiva (+0,9 p.p. en el trimestre, CVEC)** però insuficient per aconseguir recuperar la tònica favorable exportadora, ja que tant els béns de consum com les semimanufactures tenen una comportament negatiu.

Gràfic 2.14 Catalunya i Espanya: exportacions de béns reals (1T14=100, CVEC)

Font: BBVA Research a partir de Datacomex

Gràfic 2.15 Catalunya: exportacions i contribucions sectorials (% t/t, CVEC, p.p.)

Font: BBVA Research a partir de Datacomex

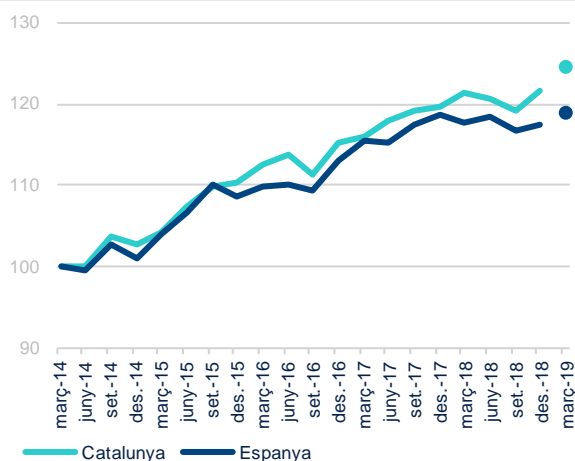
Per àrees geogràfiques, en el 2018 en el mercat de la zona euro, que suposa el 52% de les vendes catalanes de béns a l'estranger, l'increment fou del 2,7%. Totes les principals destinacions d'exportació europees van experimentar augments similars o inferiors als del total de les vendes exteriors de Catalunya. Així, les vendes a França (primer destí amb un 16% de quota) augmentaren un 2,6% a/a, mentre que les dirigides a Alemanya ho van fer en un 1,7%, a Itàlia en un 1,4% i al Regne Unit, en un 2,0%. Portugal, però, es comportà de forma més dinàmica: les exportacions a aquest país varen créixer un 5,2%. Fora d'Europa, destaquen els increments de les expedicions de mercaderies des de Catalunya cap a Àfrica (+7,9%), Amèrica llatina (+6,95) i Rússia (+1,95). Aquestes tres zones geogràfiques, que reben en termes agregats el 13% de les exportacions catalanes, contribuïren amb un 1 p.p. al creixement d'aquest component de la demanda. En canvi, les vendes a Àsia i Amèrica del Nord es van reduir en ambdós casos més del 3% (amb caigudes de les vendes a la Xina i els EUA).

En el primer trimestre del 2019, el comportament de les exportacions catalanes per destinacions continua sense mostrar símptomes d'una clara recuperació. Així, la contracció de les vendes (-0,2% a/a) és gairebé generalitzada per destinacions, i només es poden destacar tres destinacions amb comportament positiu: Europa de l'Est i Rússia, Itàlia i el Regne Unit, destinació que, amb un increment del 15,9% de les vendes, aporta 0,9 p.p. de l'increment en el trimestre.

Per la seva banda, les importacions de béns de Catalunya, mesurades en termes constants, van repuntar en el 2018 un 2,4%, 1,3 p.p. per sobre del conjunt nacional i 1,9 p.p. més de com havien crescut en el 2017 (vegeu el Gràfic 2.16). En termes nominals, l'increment fou del 6,6%, i es justifica pel dinamisme en les compres d'energia (+25%) i semimanufactures i automòbils (vora el 10% d'increment cada un). En el primer trimestre del 2019, les importacions tornen a corregir en termes nominals amb contraccions en el valor de les compres d'energia, primeres matèries i manufactures de consum

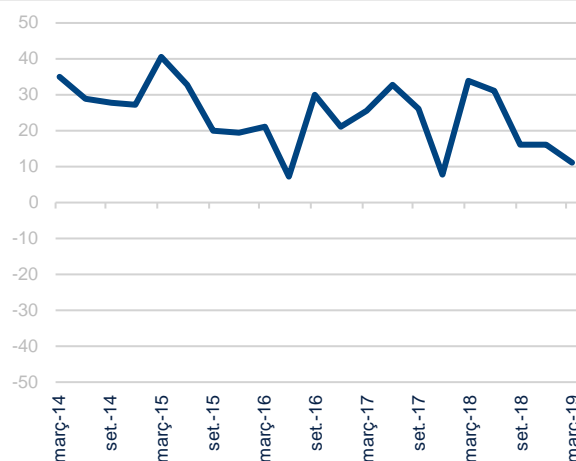
Com a resultat, l'evolució dels fluxos exteriors de béns donà lloc a un augment del dèficit de la balança comercial de béns catalana amb l'estranger, fins als 18.554 milions d'euros, un 24% més que en el 2017. Aquest saldo comercial és equivalent a 8 punts del PIB català, 1,3 p.p. més que un any abans i el màxim assolit des del 2010. D'altra banda, els resultats de l'Enquesta BBVA d'Activitat Econòmica apunten a un nou deteriorament del saldo net de respostes relatiu a l'evolució de les exportacions en el primer trimestre del 2019, encara que es manté en terreny positiu. Aquest resultat és consistent, per tant, amb l'atonía que mostren les dades d'exportacions recollides pel departament de duanes. (vegeu el Gràfic 2.17).

Gràfic 2.16 Catalunya i Espanya: importacions de béns en termes reals (1T14=100, CVEC)

Font: BBVA Research a partir de Datacomex

Gràfic 2.17 Catalunya: evolució de les exportacions segons l'Enquesta d'Activitat Econòmica de BBVA (Saldos de respostes, %)

Font: BBVA

La despesa turística dels estrangers continua augmentant, però cauen les arribades de viatgers a hotels i les pernoctacions

L'any 2018 es tornà a assolir un nou rècord de visitants entrats a hotels a Catalunya: 20 milions de pernoctacions, un 1,4% més que en l'any anterior. A aquest volum de visitants s'hi arriba amb un nou augment dels visitants estrangers, mentre que el conjunt dels residents a Espanya experimentarà una contracció de l'1,4%. El fre dels visitants residents a Espanya es traslladà també a les pernoctacions hoteleres, que en conjunt es van reduir en un 0,9% (fins a 56,7 milions). En aquest cas, l'increment de les estades dels visitants estrangers

(+0,7%)¹¹ va ser insuficient per compensar el menor nombre d'estades dels visitants provinents del conjunt d'Espanya (-4,7%). Entre aquests, els provinents de Catalunya van reduir el seu nombre de pernoctacions en un 2,0%, però els residents a la resta d'Espanya ho van fer en un 7,8% (vegeu Gràfic 2.18). Així, Catalunya va ser la comunitat autònoma amb una contracció més elevada de les pernoctacions de residents a Espanya després de La Rioja).

En línia amb el dèbil comportament de l'afluència d'estrangers als establiments hotelers, **l'entrada de turistes per frontera s'estancà** al 2018 (+0,1%, després d'haver crescut un 5,4% en el 2017). Però la despesa mitjana per viatger es va incrementar en un 8,7%, fins al 1.058 €, el que permeté que, en el conjunt, la despesa total cels estrangers a Catalunya augmentés en un 7%, fins a superar el 20.500 milions d'euros.

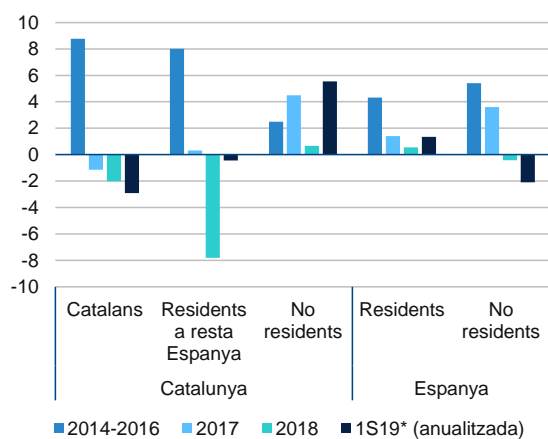
L'increment de la despesa dels estrangers, amb tot, fou insuficient per mantenir els marges al sector hotelier, que en l'últim any ha reduït els preus del sector per intentar corregir el canvi de ritme en l'arribada de visitants. En concret, els preus hotelers a Catalunya es van reduir en un 1,8% de mitjana en el 2018¹² (+0,1% a Espanya), essent la comunitat amb una major correcció; i entre les turístiques, només Canàries (-0,2%), mostra també un registre negatiu). Així, Catalunya va ser la comunitat on més es van contraure els preus hotelers, i l'única entre les turístiques amb platja. Això, després que en el 2017, com a conseqüència de la correcció de finals d'any, els preus de l'estada per habitació s'hagués incrementat a Catalunya un 2,3%, la meitat que al conjunt d'Espanya. **En tot cas, el sector comença a superar les dificultats.** En el quart trimestre del 2018, la tarifa mitjana diària ja havia recuperat els nivells d'abans del xoc del tercer trimestre del 2017, i en el primer trimestre del 2019 la rendibilitat en el sector torna a mostrar indicis de recuperació més ràpida que en el conjunt d'Espanya.

Per zones turístiques, **la ciutat de Barcelona**, que absorbeix entre el 35% i el 40% del turisme que visita Catalunya, **experimentà una recuperació del seu turisme en la segona part de l'any 2018**. Com a conseqüència, les pernoctacions en hotels es van incrementar en un 2,7%, malgrat la disminució de les estades de residents a Espanya en un 5,7%. En canvi, les destinacions de costa van presentar patrons heterogenis. D'una banda, a la Costa Brava (20% del total) es recuperà l'afluència de visitants entrats a hotels (+5,4% a/a), tant per l'afluència de residents a Espanya com de l'estranger. Però a la resta de costes, la desacceleració va ser generalitzada, tant en visitants provinents de l'estranger com en residents a Catalunya o a la resta d'Espanya. En els quatre primers mesos de 2019, aquesta tònica es manté, amb Barcelona ciutat exercint de motor per davant de la resta de territoris.

11: Entre els residents a Espanya, destaquen la contracció de les pernoctacions de catalans (-2,0 i -0,3 pp. de contribució al canvi de les pernoctacions totals) la dels provinents de Madrid (-8,6% i -0,3 pp.). Entre els estrangers, les més positives són les dels visitants del EUA (+ 1,0% i 0,4 pp. de contribució i de França (+1,5% i +0,2 pp)), mentre que les més negatives són les dels provinents de Regne Unit (-5,3% i -0,6 pp. d'aportació) i els alemanys (-5,6% o -0,3 pp. d'aportació)

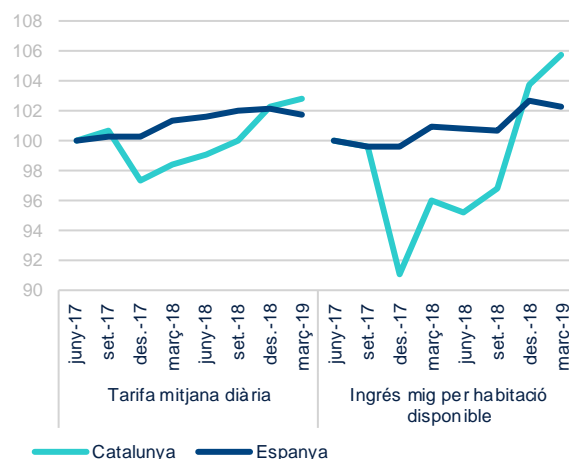
12: Estimació de preus hotelers reals, deflactant-los per l'IPC de la UEM.

Gràfic 2.18 Pernoctacions hoteleres a Catalunya: contribucions per origen (t/t, CVEC, %) (1T13=100, CVEC)

Font: BBVA Research a partir de l'INE i l'Idescat

Gràfic 2.19 Tarifa mitjana diària i Ingrés mig per habitació disponible als hotels de Catalunya i Espanya (2T17=100)

Font: BBVA Research a partir de l'INE

La contractació del sector públic aguanta el dinamisme del mercat laboral en la primera part del 2019

L'afiliació a la Seguretat Social augmentà en un 2,9% en el 2018, un punt percentual per sota de com ho va fer en el mateix període de l'any passat. En el conjunt de l'any, les majors contribucions al creixement de l'afiliació es produïren en els serveis públics, sanitat i educació (0,9 p.p.) i les activitats professionals (0,6 p.p.). Mentre que la contribució dels serveis públics al creixement de l'ocupació fou similar a la de l'any anterior, en la resta de sectors importants va reduir en dues dècimes la contribució respecte del 2017¹³. En el primer semestre del 2019 (completant la informació del 2T19 amb previsions per maig i juny) les tendències són similars: l'afiliació podria créixer a un ritme del 0,6% t/t de mitjana trimestral (una dècima per sota de com ho feia en el primer i segon semestre del 2018 i la contribució clau continua essent la dels serveis no de mercat (2 dècimes), però sense símptomes de desaceleració, encara, en la resta de sectors (vegeu el Quadre 2.2).

L'Enquesta de Població Activa (EPA) confirma aquest patró de mínima desaceleració del mercat laboral:

en el 2018 l'ocupació a Catalunya va créixer un 2,7% (dues dècimes menys que un any abans), destacant el paper de la indústria i l'agricultura (amb creixements per sobre del 6%). Entre els assalariats, l'augment més rellevant va ser el dels que treballen en el sector públic (+9,0%, vs. un 3,2% del conjunt dels assalariats). Aquesta evolució també s'ha mantingut en el primer trimestre de l'any.

13: Entre 2017 i 2018, la contribució al creixement del conjunt de l'afiliació a la Seguretat Social es va reduir en dues dècimes en els sectors del Comerç, transport i reparacions, l'Hostaleria, i les Activitats professionals. A més, també es reduí en una dècima en les Comunicacions, finances i serveis immobiliaris.

Quadre 2.2 Contribucions al creixement de l'afiliació a la Seguretat Social (t/t, %, CVEC)

	Catalunya						Espanya					
	2017	2018	1S18	2S18	1T19	2T19	2017	2018	1S18	2S18	1T19	2T19
Agricultura	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ind. Extractives i energia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Manufactures	0,4	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Construcció	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1
Comer., transport i repar.	0,7	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1
Hostaleria	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1
Comunic., Finances y s. immob.	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Activ. Professionals	0,8	0,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1
Serv. públics	0,9	0,9	0,2	0,2	0,1	0,2	0,8	0,8	0,1	0,2	0,1	0,2
Serv. socials i act. Artíst.	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1
Resta (inclou Llar)	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	3,9	2,9	0,7	0,6	0,5	0,8	3,6	3,1	0,6	0,8	0,5	0,8

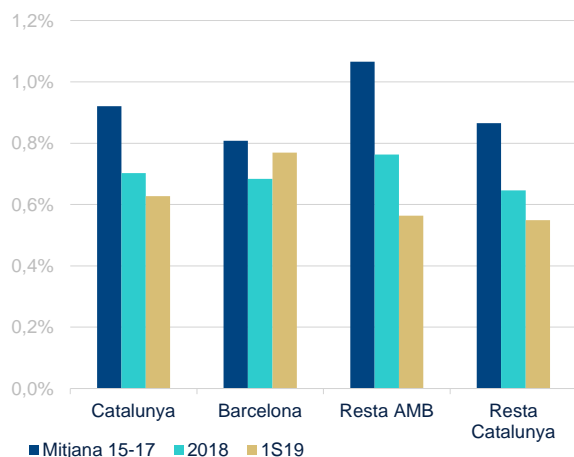
Font: BBVA Research a partir de la Seguretat Social

L'anàlisi de l'afiliació per àrees mostra que la desacceleració de l'ocupació és heterogènia en termes territorials (vegeu el Gràfic 2.20). Així, i consistentment amb la desacceleració del sector industrial, l'augment de l'ocupació s'alentí més als municipis de l'àrea metropolitana i a la resta de Catalunya que a la capital. En el primer trimestre del 2019, a més, Barcelona aconsegueix tornar a accelerar el creixement de l'afiliació, mentre que a la resta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la resta de Catalunya es continua desaccelerant.

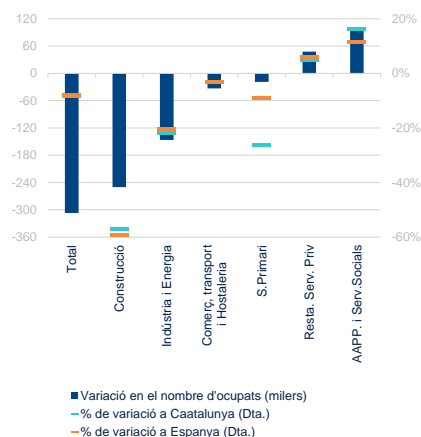
L'evolució del mercat laboral contribueix a explicar una **disminució de la taxa d'atur fins a l'11,6% en el primer trimestre del 2019, mig punt per sota de l'assolida un any abans**. Aquesta ràtio, tot i ser la mínima des del 2009, contrasta amb l'assolida el 2007, quan la taxa d'atur no arribava al 7%. Amb tot, cal prendre en consideració que entre el primer trimestre del 2018 i el del 2019 el nombre d'actius a Catalunya s'ha incrementat en un 2%, fins als 3,8 milions de persones.

Deu anys després de començar la crisi, i cinc anys després de començar la recuperació, l'ocupació a Catalunya continua sense aconseguir retornar als nivells aconseguits al final de l'anterior període expansiu. Les xifres de la Comptabilitat Regional publicada per l'INE mostren que en el 2018 el nombre d'ocupats a Catalunya era de 3.566 milers de persones, un 1,8%. Al 2017 (última any amb detall sectorial a la Comptabilitat Regional) aquesta xifra era de 3.502 milers. Això contrasta amb els 3,8 milions de persones ocupades del 2007. El detall sectorial mostra que els 307 mil ocupats de diferència entre el 2017 i el 2007 (-8,1%) es concentren, principalment, en la construcció (on s'han perdut 250 mil llocs de treball, gairebé el 57% del total). També és rellevant la pèrdua de llocs de treball en el sector industrial (-21,8%, és a dir 147 mil persones menys). Per contra, només el sector públic i serveis socials mostra un increment en el període: a finals del 2017 hi havia treballant en aquest sector 93 mil persones més que abans de la crisi, un 16,4% més (l'increment en el conjunt d'Espanya en aquesta branca d'activitat fou de l'11,5%) (vegeu el Gràfic 2.21).

Gràfic 2.20 Afiliació per Grans Àrees Urbanes (1T14=100, CVEC)

Gràfic 2.21 Catalunya: variació de l'ocupació entre 2007 i 2017 (Milers i %)

(*) Nota: les dades corresponents a jun-19 són les del segon trimestre, incorporant previsions per als mesos de maig i juny.
 Font: BBVA Research a partir de l'INE, la Seguretat Social i el Ministeri de Foment

Font: BBVA Research a partir de l'INE

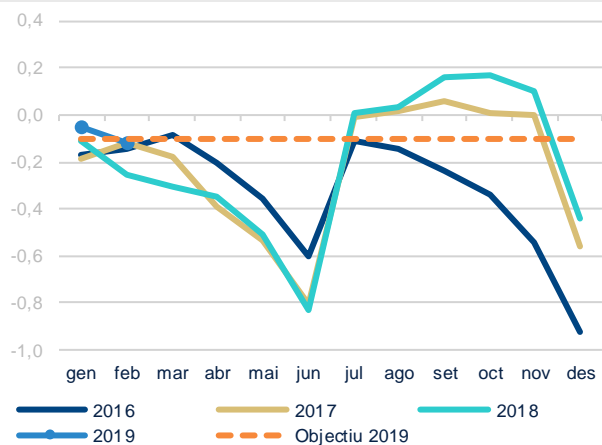
La Generalitat va complir amb l'objectiu d'estabilitat

El 2018 la Generalitat de Catalunya va reduir el seu dèficit en una dècima, fins al **-0,4% del PIB regional, complint amb l'objectiu d'estabilitat pressupostària** (vegeu el Gràfic 2.22). Això, en bona part, per una contenció de la despesa autonòmica, en particular en la d'inversió. A més, els ingressos varen créixer més que la despesa, afavorits per l'increment dels lliuraments a compte provinents del sistema de finançament autonòmic.

En un nou context de pròrroga pressupostària, l'objectiu d'estabilitat del 2019 sembla assolible

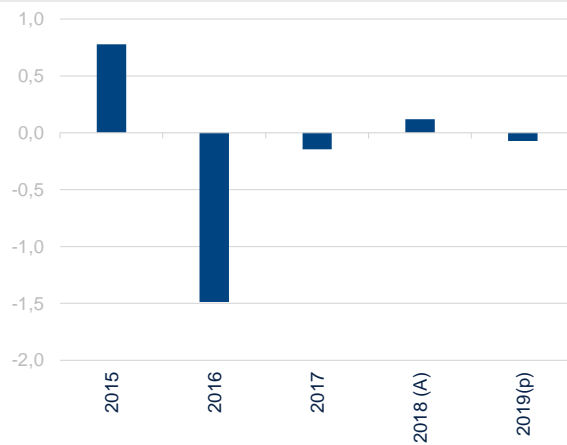
Novament, la pròrroga pressupostària condicionarà la política fiscal catalana en el 2019. Així, les primeres dades disponibles d'execució pressupostària mostren un estancament de la despesa autonòmica, mentre que els ingressos continuen guanyant dinamisme, impulsats principalment per la recaptació d'alguns impostos de gestió pròpia (i especialment, de l'impost sobre transmissions i actes jurídics documentats). Així, en el que resta d'any es preveu que els ingressos continuaran augmentant, però la Generalitat podria aprofitar el marge que li dona haver complert amb les obligacions fiscals en el 2018 per donar un nou impuls a la despesa autonòmica. **Si es compleix l'escenari previst per als ingressos, la Generalitat no hauria de tenir problemes per tancar el 2019 complint amb l'objectiu del 0,1% del PIB regional que marca l'objectiu d'estabilitat**, ja que per aconseguir-lo només necessita corregir en menys d'una dècima del PIB la despesa primària (vegeu el Gràfic 2.23).

Gràfic 2.22 Generalitat de Catalunya: capacitat/necessitat de finançament (Acumulat al mes t de cada any, % del PIB regional)

Font: BBVA Research a partir del MINHAFP

Gràfic 2.23 Generalitat de Catalunya: canvi en la despesa primària (p.p. del PIB)

(a) Avanç. (p) Previsió.

Nota: en el 2019, canvi necessari per arribar fins a l'objectiu d'estabilitat.

Font: BBVA Research a partir del MINHAFP

El creixement del PIB de Catalunya podria ser del 2,2% el 2019, mantenint-se en l'entorn del 2,0% el 2020

Es preveu que el PIB de Catalunya augmenti en un 2,2% aquest any, i que ho faci a un ritme del 2,0% el 2020. Si es compleix aquest escenari, l'economia catalana tornarà a créixer per sobre del conjunt d'Espanya en el 2020. A més, en aquests dos anys es podran crear uns 126 mil nous llocs de treball en aquests dos anys i la taxa d'atur disminuirà en 1,9 p.p., per arribar al final de 2020 al 9,8%. En aquest període, la població catalana podria incrementar-se en un 1,2% (mig punt per sobre de com ho farà en el conjunt d'Espanya). Aquest fet, combinat amb un creixement de l'activitat que serà similar al del conjunt d'Espanya condiona que, en termes de convergència, Catalunya pugui mostrar un nou empitjorament relatiu envers el conjunt d'Espanya (vegeu el Gràfic 2.24).

Cap endavant, diversos factors continuen condicionant el comportament de l'economia catalana. En l'exterior, s'espera que continuï la millora de la demanda global, però amb un dinamisme lleugerament inferior al previst fa uns mesos. Això, juntament amb el to expansiu de la política monetària, recolzarà el creixement de les exportacions de béns a l'estranger. De fet, el menor creixement esperat de l'àrea de l'euro i una normalització de la política monetària més lenta que la prevista anteriorment (en part, pels dubtes sobre la solidesa de la recuperació a Europa) comportaran que l'euro estigui lleugerament més depreciat del que s'apuntava abans. Les regions que exporten més a territoris de fora de l'Eurozona es podrien veure més beneficiades per la demanda global i el guany de competitivitat preu. Això suposa un lleuger avantatge per a Catalunya, donada la seva major exposició a l'exterior i, en concret, als mercats de fora de la Unió Monetària (vegeu el Gràfic 2.24).

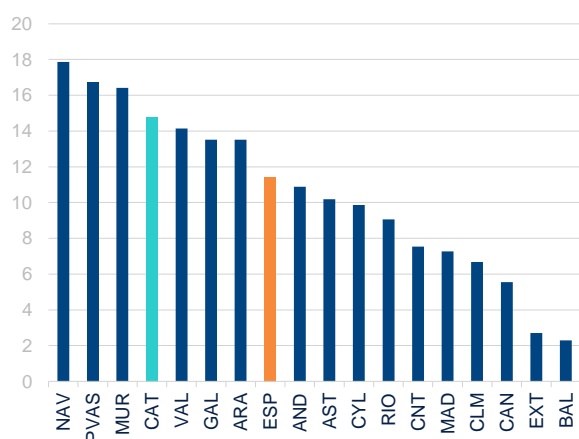
A més, la previsió del preu del petroli s'ha revisat a la baixa¹⁴, el que compensa alguns vents de cara i l'esgotament d'alguns dels vents de cua. S'espera que el preu del petroli es redueixi en els propers mesos, per a situar-se a l'entorn dels 60 dòlars per barril en el present bienni, un 15% per sota del que s'esperava fa tres mesos. Això suposa un estalvi significatiu per a les empreses i famílies catalanes, donat el *mix* de producció de les empreses i consum de les famílies. L'impacte sobre el PIB regional com a conseqüència d'això s'estima entre les tres i quatre dècimes, proper al que s'espera també per al conjunt d'Espanya (vegeu el Gràfic 2.25).

14: Des del moment en què es va publicar el Situació Catalunya anterior.

Respecte del turisme, el menor dinamisme de la demanda interna, tant de Catalunya com de la resta d'Espanya i del conjunt d'Europa es suma a una sèrie de factors de caràcter més estructural, com la recuperació dels mercats competidors, la pèrdua de competitivitat per l'increment de preus dels últims anys, o la saturació en els punts amb més capacitat d'atracció de visitants).

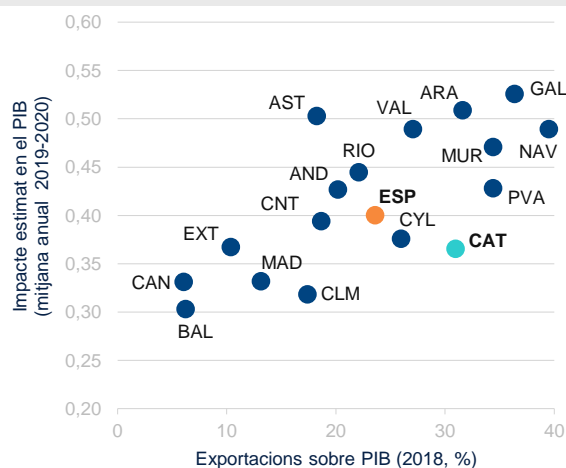
A nivell intern, **l'increment de la demanda continuarà actuant de suport del creixement, però en el conjunt del bienni, aquest factor pot tenir menor potència que en anys anteriors**. Això se suporta, entre d'altres factors, en l'esgotament de la demanda embassada, durant la crisi, la pèrdua de tracció dels vents de cua que havien impulsat l'activitat, que tendeixen a desaccelerar el consum de les llars. A curt termini això s'està veient compensat per l'impuls fiscal de l'augment dels salaris públics i de les pensions, que a Catalunya hauria suposat prop de 0,5 p.p. addicionals de renda disponible per a les famílies.

Gràfic 2.24 Exportacions fora de l'Eurozona (% sobre el PIB regional, 2018)

Font: BBVA Research de l'INE i Datacomex

Gràfic 2.25 Impacte de la reducció del preu del petroli en el PIB (p.p.)

Font: BBVA Research a partir de Seguretat Social i l'INE

La incertesa es manté elevada

A nivell intern, un dels factors que ha estat més preocupants de l'últim any i mig és la incertesa respecte de la política econòmica. La pèrdua de confiança ha tingut impactes, entre d'altres aspectes, en la inversió de béns d'equipament¹⁵, o en els preus hotelers, i tot això es trasllada a una correcció de l'ocupació. BBVA Research va estimar¹⁶ que en un entorn sense incertesa l'economia catalana hauria pogut crear 30 mil ocupats més dels que ha creat en aquest període (vegeu el Gràfic 2.26). Els indicadors assenyalen que actualment la incertesa sobre la política econòmica a Catalunya lligats a factors idiosincràtics és ara menor que fa un any i mig, i això permet que ja no s'observi un diferencial en el ritme d'evolució entre Catalunya i la regió sintètica, però els nivells actuals són inferiors als que s'haurien assolit en un context sense incertesa. A més, com a conseqüència, entre d'altres factors, de l'àmplia convocatòria electoral, la incertesa de política econòmica s'ha mantingut elevada a Espanya (vegeu el Gràfic 2.27).¹⁷

15: Vegeu Situació Catalunya, 2n semestre del 2018, disponible aquí:

16: Per més detall, de la metodologia, vegeu Echevarría, V. a <https://www.bbvarresearch.com/publicaciones/espana-el-efecto-de-la-incertidumbre-en-cataluna-un-analisis-de-control-sintetico/>

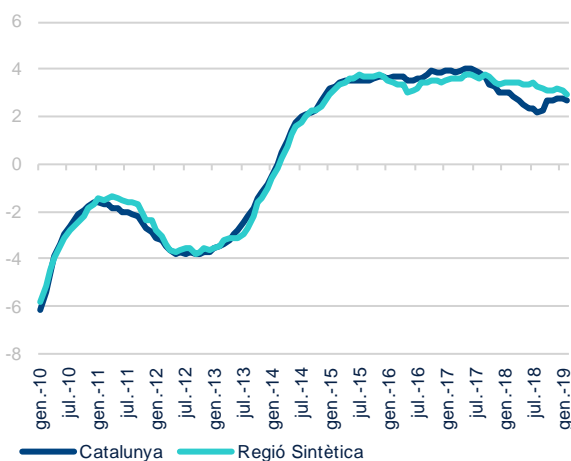
17: Vegeu BBVA Research, Situación España, 2on trimestre del 2019, disponible aquí:

En qualsevol cas, es mantenen alguns dubtes interns sobre la incertesa de política econòmica, sobre l'impacte d'algunes mesures recentment aprovades o sobre els pressupostos, prorrogats en els cas de l'Estat, però també, i per segon any consecutiu, a la Generalitat de Catalunya.

D'altra banda, el Govern de l'Estat aprovà un increment del Salari Mínim Interprofessional (SMI) sense precedents. Això pot estar impulsant la renda i la despesa a curt termini, però segons les estimacions de BBVA Research podria incidir negativament en l'activitat i l'ocupació. Per al conjunt d'Espanya s'estima una reducció entre el 0,9% i l'1,6% de l'ocupació, depenent de en quin grau les empreses absorbeixin l'augment salarial o el traslladïn a preus. En qualsevol cas, l'increment de rendes fins al SMI tindrà un impacte desigual per CC.AA, en funció del percentatge d'assalariats que es puguin veure afectats, que a Catalunya és menor que en el conjunt de l'Estat.

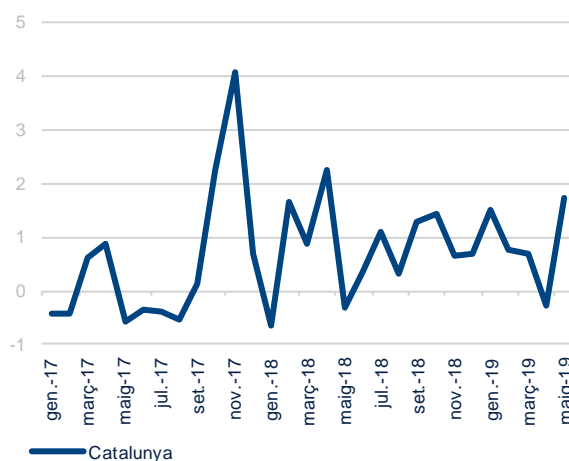
A nivell extern, l'augment inesperat de les tensions comercials podria produir un efecte negatiu sobre les exportacions catalanes. Fins ara, l'impacte sobre els mercats financers ha estat momentàniament moderat, però podria afectar a la incipient millora que s'observa a les principals àrees econòmiques. Aquí, el pes de les exportacions d'acer i d'alumini (dos dels productes ja afectats per sancions a la Xina) en el PIB és relativament reduït, però els automòbils exportats suposen gairebé 1 p.p. del PIB català. Per tant, les mesures que potencialment podrien arribar a aplicar els EUA a Europa podrien suposar un risc, que seria més elevat si .es limitacions de transferències de tecnologia afectessin a productes d'elevat contingut tecnològic. En conjunt, la major propensió exportadora fa que l'economia catalana estigui més exposada que altres CCAA a canvis en la demanda externa. A més, es podrien produir efectes de segona ronda per les vies del canal financer i de la confiança dels agents.

Gràfic 2.26 Afiliació a la Seguretat Social en el sector privat (% a/a)

Font: BBVA Research de l'INE i Datacomex

Gràfic 2.27 Catalunya: Indicador d'incertesa de política econòmica (Dades normalitzades, mitjanes mensuals)

Font: BBVA Research a partir de Seguretat Social i l'INE

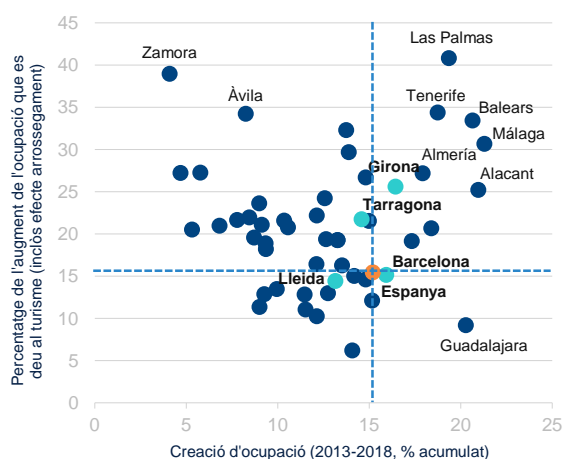
En segon lloc, el menor creixement previst per l'Eurozona, inclosa la situació de recessió a Itàlia, i l'increment de la incertesa respecte del Brèxit reduiran l'avanç de la demanda de béns i serveis catalans d'aquests mercats. Els esdeveniments recents suposen allargar el període d'incertesa sobre si el Regne Unit abandonarà la UE amb acord o sense; i en aquest punt, l'exposició de Catalunya al mercat britànic, tant de béns com de turisme, és similar a la del conjunt d'Espanya.

Des d'un punt de vista més de tendència, continuen els reptes sobre l'economia catalana: necessitat de millorar el capital humà, reduir la desigualtat, augmentar la flexibilitat o la participació en el mercat de treball, entre d'altres destacats en altres ocasions¹⁸. Però més enllà d'aquests aspectes, cal assenyalar-ne dos que plantegen reptes importants per l'economia catalana, lligats a la menor capacitat tractora del turisme i de la indústria.

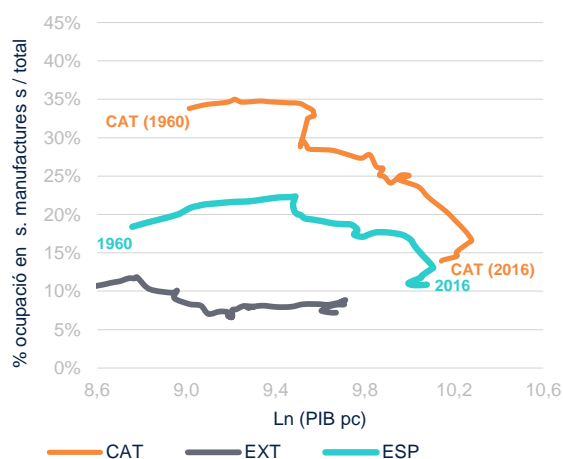
En primer lloc, després del fort creixement del turisme en els últims anys, la capacitat d'aquest sector per a continuar generant ocupació a un ritme similar al d'anys anteriors s'esgota. L'estabilització de l'ocupació a l'hostaleria canviarà el mapa de la creació d'ocupació i dificultarà la convergència entre regions, i encara que algunes províncies podran compensar parcialment aquest impacte amb l'evolució positiva en d'altres com la construcció residencial, això podria no ser suficient¹⁹ (vegeu el Gràfic 2.28).

En segon lloc, l'avança del procés de desindustrialització que experimenten l'economia catalana i l'espanyola suposa que el pes del sector manufacturer en l'economia és cada vegada menor. Per a Catalunya, el sector manufacturer havia arribat a suposar un 35% del VAB de l'economia i de l'ocupació però en l'actualitat, el pes del sector es situa ja per sota del 15% (vegeu el Gràfic 2.29). Per tant, el camí de la reindustrialització no sembla un camí segur cap a la prosperitat i l'aposta ha d'incloure una estratègia de desenvolupament més àmplia, que incorpori la digitalització la inversió en capital humà.²⁰

Gràfic 2.28 Creació d'ocupació i percentatge lligat al sector turístic 2013-2018

Gràfic 2.29 Ocupació manufacturera sobre l'ocupació total i PIB per càpita entre 1960 i 2017 (% i logaritmes)

Es preveu la creació de 126 mil nous llocs de treball

Si es compleix l'escenari presentat en aquesta publicació, es crearien uns 126 mil nous llocs de treball a Catalunya. Això permetrà reduir la taxa d'atur per sota del 10% al final del 2020, una fita encara insuficient per arribar al mínim assolit abans de la crisi. (vegeu el Gràfic 2.32). A mida que l'atur s'apropi al seu nivell friccionat, o proper als mínims pre-crisi, podrien aparèixer pressions salarials a l'alça. Però les últimes dades assenyalen que això es podria estar produint ja, amb una taxa d'atur que es situa encara per sobre del 10%.

18: Vegeu, per exemple, Situació Catalunya, 2n semestre del 2018, disponible aquí: <https://www.bbvarsearch.com/publicaciones/situacion-cataluna-segundo-semestre-2018/>

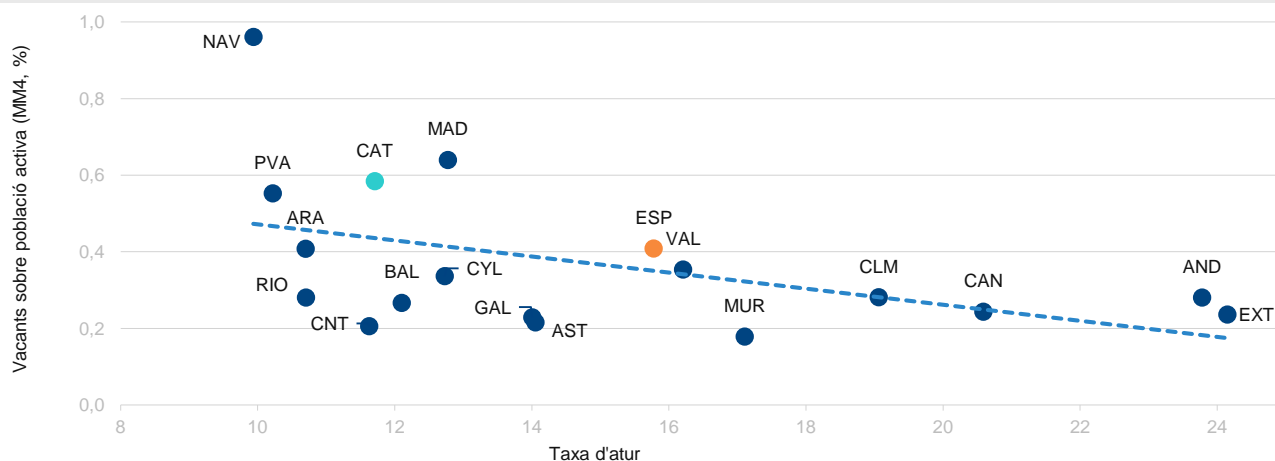
19: Per a un major detall, vegeu, Echevarria, Víctor El empleo ante la desaceleración del turismo: un análisis provincial, disponible aquí: <https://www.bbvarsearch.com/publicaciones/espana-el-empleo-ante-la-desaceleracion-del-turismo-un-analisis-provincial/>

20: Per a més detall, vegeu, Barandiaran, J. Cardoso, M. y Díez, L. Desindustrialización prematura en España, disponible aquí: <https://www.bbvarsearch.com/publicaciones/desindustrializacion-prematura-en-espana/>

A Catalunya, el número de vacants por cobrir respecte de la població activa és superior a la mitjana espanyola, encara que inferior l'observat a Madrid i, sobre tot, Navarra (vegeu el Gràfic 2.30). Això implica que hi ha restriccions de capital humà a Catalunya, en alguns sectors on es necessiten treballadors amb certes habilitats, com la indústria o els serveis avançats i TIC, per exemple. En aquest sentit, les dades de l'Enquesta Trimestral de Cost Laboral (ETCL) assenyalen que en el període de recuperació, el cost laboral total a Catalunya es va ajustar més que a Espanya, però amb una evolució sectorial diferenciada entre indústria i serveis (Vegeu el Gràfic 2.31). Des de principis de 2015 i fins a mitjans de 2017 el cost laboral a la indústria va mostrar una certa contenció, però es torna a accelerar a partir d'aleshores. Pel seu costat, els serveis van ajustar el seu cost laboral de forma més acusada en els anys inicials de la recuperació, però també acceleren el seu creixement en els últims trimestres, reduint el diferencial de creixement durant la recuperació a la meitat. En part, això podria indicar dificultats per trobar els perfils requerits en determinades activitats. Si bona part de les persones que es troben a l'atur no tenen la formació que requereixen les empreses que creen ocupació, aquest fet podria conduir a augments de remuneracions en aquestes ocupacions, que augmentarien la desigualtat entre es que tinguin un lloc de treball i els que no.

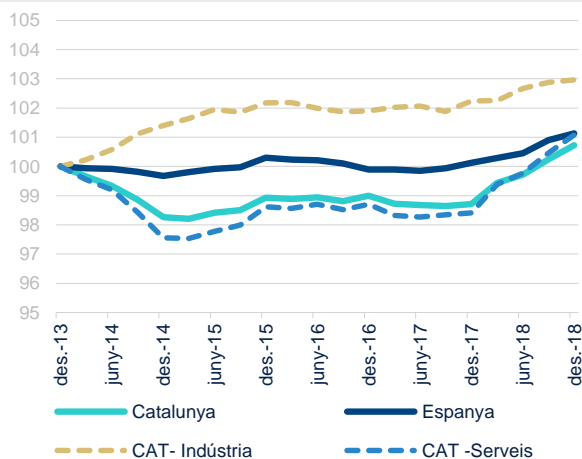
Adicionalment, Catalunya hauria de continuar impulsant la formació i inserció laboral dels aturat de llarga durada. La proporció d'aturats que continuen en aquesta situació durant dos anys o més s'està reduint, i ho fa a un ritme més ràpid que en el conjunt d'Espanya en aquesta recuperació, però es manté encara en una proporció molt elevada. Amb dades anuals acumulades, en el primer trimestre de 2019 es trobaven en aquesta situació més de 116 mil persones, el 26,1% del aturats a Catalunya, 5,3 p.p. menys que en el conjunt d'Espanya (vegeu el Gràfic 2.32). Però en ambdós casos, aquesta taxa més que triplica la proporció que suposaven els aturats de llarga durada en el període pre-crisi. La millora del capital humà constitueix, per tant, una necessitat per a un creixement més inclusiu i de major igualtat d'oportunitats.

Gràfico 2.30 Atur i vacants (3T18, %, MM4)

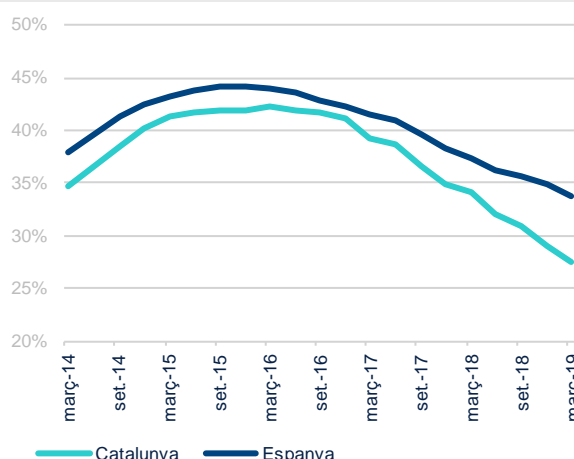
Font: BBVA Research a partir de l'INE

Gràfic 2.31 Catalunya i Espanya: Cost laboral total, segons la Enquesta Trimestral de Cost laboral (4T13=100, a/a)

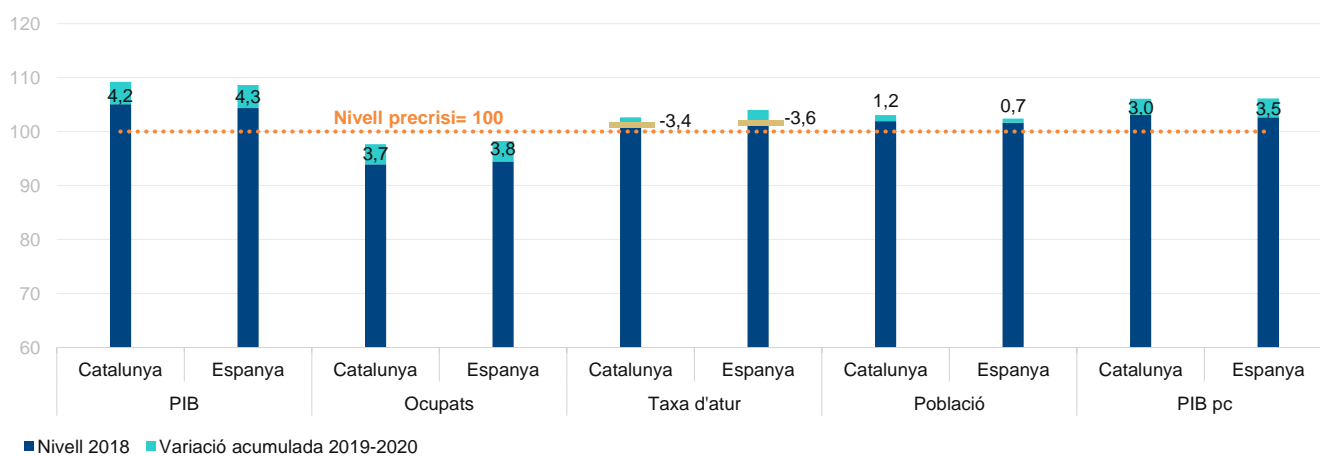
Font: BBVA Research a partir de l'INE (ETCL)

Gràfic 2.32 Catalunya i Espanya: aturats de llarga durada * com a percentatge del total (% acumulat en 12 mesos)

* Aturats durant dos anys o més.
Font: BBVA Research a partir de l'INE

Gràfic 2.32 PIB, ocupació, taxa d'atur, població i PIB per càpita. Nivell en l'any 2018 i canvi en el període 2019-2020 (Nivell pre-crisi, 2008 =100)

Font: BBVA Research a partir de l'INE

Quadre 1 Creixement del PIB per CCAA

	2016	2017	2018	2019	2020
Andalusia	2,9	2,7	2,4	2,3	1,7
Aragó	3,2	3,4	2,5	2,3	1,8
Astúries	1,6	3,8	2,3	1,7	1,6
Balears	4,4	2,4	2,2	2,0	1,6
Canàries	3,4	2,7	2,4	2,3	1,8
Cantàbria	2,6	3,4	3,4	2,3	1,7
Castella i Lleó	3,1	1,7	2,5	2,2	2,0
Castella-La Manxa	4,2	2,4	2,8	2,5	2,1
Catalunya	3,5	3,2	2,3	2,2	2,0
Extremadura	1,7	2,1	2,0	2,0	1,7
Galícia	3,1	3,1	2,7	2,2	2,0
Madrid	3,2	3,3	3,7	2,8	2,3
Múrcia	4,3	3,1	1,5	1,9	1,6
Navarra	3,0	2,8	3,0	2,6	2,1
País Basc	3,0	3,1	2,2	2,2	2,0
La Rioja	2,6	1,5	1,6	2,0	1,7
C. Valenciana	2,8	3,1	2,1	2,0	1,9
Espanya	3,2	3,0	2,6	2,2	1,9

Font: BBVA Research i INE

Quadre 2 Creixement de l'ocupació EPA per CC.AA.

	2016	2017	2018	2019	2020
Andalusia	2,4	4,1	2,8	2,9	1,9
Aragó	2,3	2,2	1,4	1,7	1,0
Astúries	2,7	2,4	-0,9	0,2	0,5
Balears	4,2	1,2	4,1	3,7	2,6
Canàries	3,2	3,4	6,6	1,9	2,5
Cantàbria	3,0	0,9	1,6	0,7	0,9
Castella i Lleó	2,8	0,8	1,0	0,7	1,2
Castella-La Manxa	3,2	4,0	2,9	3,2	1,5
Catalunya	3,5	2,9	2,7	2,0	1,7
Extremadura	1,9	0,5	3,7	3,5	1,8
Galícia	2,3	1,2	2,4	1,5	0,9
Madrid	0,9	2,5	2,9	2,1	1,7
Múrcia	6,1	3,4	1,9	2,3	0,9
Navarra	1,2	4,2	1,2	1,7	1,1
País Basc	2,8	0,3	2,2	1,4	1,5
La Rioja	1,7	1,4	2,7	1,3	1,4
C. Valenciana	3,1	3,0	2,7	2,0	2,1
Espanya	2,7	2,6	2,7	2,1	1,7

Font: BBVA Research i INE

Anàlisi de la situació econòmica de Catalunya amb l'Enquesta BBVA d'Activitat Econòmica. Primer trimestre del 2019²¹

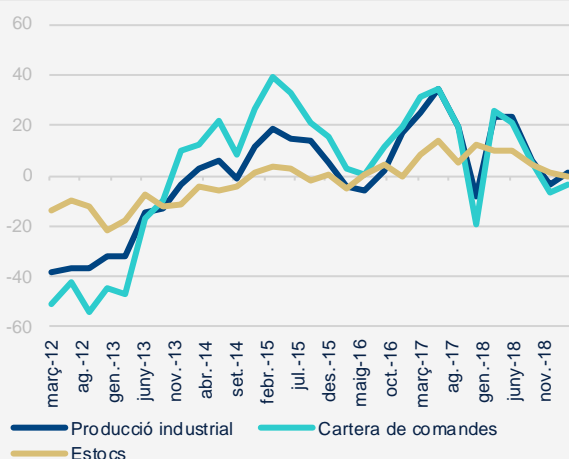
Els resultats de l'Enquesta BBVA d'Activitat econòmica (EAE-BBVA), corresponents al primer trimestre del 2019 són consistents amb una economia catalana que s'ha desaccelerat que enfronta encara un grau d'incertesa elevat. Així, les dades obtingudes en aquesta onada de l'enquesta, realitzada a finals del mes de març, són inferiors a les obtingudes tant en el trimestre passat com fa un any.

Encara que predomina la percepció d'estabilitat, **la visió sobre el comportament de l'economia en aquest trimestre dona origen a un saldo net negatiu de -5 p.p.²² en la pregunta sobre l'evolució actual de l'activitat Catalunya** (vegeu el Gràfic R.1), similar a l'observada en el trimestre passat, i clarament inferior a la de fa un any, quan el saldo es situà en +28 p.p. En el mateix sentit, **les expectatives per al 2T19 assenyalen un saldo net negatiu (-4 p.p.)**. Aquest saldo, tot i ser clarament inferior al fe fa un any (+46) es més favorable que l'observat en l'onada de l'Enquesta del trimestre anterior (-11 p.p.).

Per tant, aquests resultats són consistents amb la previsió de BBVA Research de creixement que, si bé podria no experimentar una desacceleració addicional, es mantindrà en nivells més baixos que en anys anteriors.

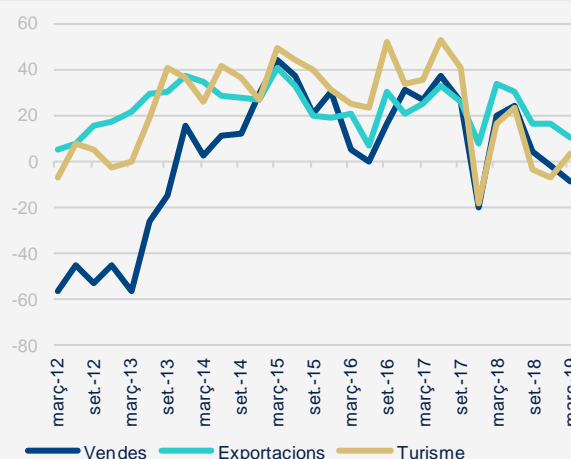
Els canvis sectorials són mínims respecte del trimestre anterior en tots els sectors (vegeu el Quadre R.1). Així, la construcció es manté com el sector sobre el que es té una visió més positiva, però la visió és de relativa desacceleració tant en la indústria com en els serveis. Els senyals més desfavorables s'observen en la demanda, amb una disminució tant de la cartera de comandes com de exportacions de béns, però també en el cas de les vendes generals i del turisme (vegeu el Gràfic R.1.1.), i es traslladen a la indústria (vegeu el Gràfic R.2.2.).

Gràfic R.1 Catalunya: evolució de l'activitat econòmica en el trimestre i expectatives per al proper trimestre (Saldos de respostes extremes, %)

Font: BBVA

Gràfic R.2 Enquesta BBVA d'Activitat Econòmica a Catalunya. Variables seleccionades (Saldos de resposta, %)

Font: BBVA

21: L'Enquesta BBVA es realitza trimestralment des del 3T91, entre els treballadors de la xarxa d'oficines de BBVA a Catalunya. Per més detalls sobre el funcionament de l'Enquesta, vegeu: Situación España Recuadro 1, Encuesta BBVA de Actividad Económica. Una herramienta de seguimiento temprano del pulso de la economía. Situación España, 2º trimestre de 2014, disponible aquí: <https://www.bbvarresearch.com/public-compuesta/situacion-espana/>

22: El saldo net de respostes extremes és la diferència entre el percentatge de respostes dels usuaris que consideren que l'activitat evoluciona a l'alça menys les d'aquells que consideren que ho fa a la baixa. Les dades recopilades en l'Enquesta BBVA d'Activitat Econòmica són brutes, i per tant poden incorporar un cert component estacional.

Quadre R.1 Enquesta BBVA d'Activitat Econòmica a Catalunya. Resultats generals (%)

	1er Trimestre 2019				4t Trimestre 2018				1r Trimestre 2018			
	Augmenta	Estable	Baixa	Saldo*	Augmenta	Estable	Baixa	Saldo*	Augmenta	Estable	Baixa	Saldo*
Activitat Econòmica	13	68	18	-5	13	69	18	-6	37	54	9	28
Perspectiva per al proper trimestre	11	73	16	-4	9	71	20	-11	48	50	2	46
Producció industrial	12	77	11	1	9	79	12	-3	30	63	7	24
Cartera de comandes	12	72	16	-3	10	73	17	-7	34	58	8	25
Nivell d'estocs	10	81	10	0	11	80	9	1	14	81	5	10
Inversió en el sector primari	19	74	7	13	14	70	17	-3	24	70	6	18
Inversió industrial	15	78	8	7	16	75	9	7	23	71	6	17
Inversión en serveis	16	70	14	2	15	66	19	-4	33	56	11	22
Nova construcció	40	50	10	31	36	56	8	29	50	45	5	45
Ocupació industrial	15	80	5	10	13	80	7	6	29	69	2	27
Ocupació en serveis	14	72	13	1	17	67	16	2	31	64	5	25
Ocupació en construcció	28	67	6	22	29	63	8	21	40	55	5	35
Preus	27	67	6	20	33	64	3	30	40	55	5	35
Vendes	10	71	19	-9	16	67	17	-2	29	63	9	20
Turisme	13	78	9	4	13	66	21	-7	27	63	10	17
Exportacions	15	82	4	11	21	74	5	16	36	63	2	34

* Saldo de respostes extremes.
Font: BBVA Research

3. Quadres

Quadre 4.1 Principals indicadors de conjuntura de l'economia de Catalunya (%)

	2018		Creixement mitjà des de principis d'any (a/a)		Darrera dada (m/m, %, CVEC)		Últim mes
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	
Vendes al Detall	-0,2	0,8	0,5	1,2	-0,1	0,1	mar-19
Matriculacions	4,1	6,0	-3,0	-3,5	-0,9	5,1	abr-19
IASS	5,3	6,1	3,9	5,1	-0,6	-0,2	mar-19
Viatgers Residents (1)	-1,4	1,3	-0,3	2,4	0,2	-2,8	abr-19
Pernoctacions Residents (1)	-4,7	0,5	1,0	2,0	-2,6	-5,5	abr-19
IPI	0,8	0,7	0,2	0,7	0,4	0,1	mar-19
Visats d'habitatges	28,0	24,7	34,9	23,2	-0,9	-5,5	feb-19
Transaccions d'habitatges	4,2	10,2	5,5	2,4	1,6	2,5	feb-19
Exportacions Reals (2)	0,2	0,2	-3,6	-1,7	-2,9	-1,0	mar-19
Importacions Reals (2)	2,4	0,9	3,4	1,4	-1,3	-2,0	mar-19
Viatgers No Residents (3)	3,0	1,5	7,3	4,6	0,8	-0,3	abr-19
Pernoctacions No Residents (3)	0,7	-0,5	7,6	1,6	-1,4	-0,1	abr-19
Afiliació a la SS	2,9	3,1	2,8	2,9	0,2	0,2	abr-19
Atur Registrat	-6,0	-6,5	-4,8	-5,2	-0,3	-0,4	abr-19

(1) Residents a Espanya. (2) Exportacions de béns. (3) No Residents a Espanya.

Font: BBVA Research a partir de l'INE, el Ministeri de Foment, el Ministeri d'Economia i el Ministeri d'Indústria

Quadre 4.2 Previsions Macroeconòmiques: Producte Interior Brut (Terme mig anual, %)

	2016	2017	2018	2019	2020
E.U.A.	1,6	2,2	2,9	2,5	2,0
Eurozona	1,9	2,5	1,8	1,4	1,4
Alemanya	2,2	2,5	1,5	1,3	1,4
França	1,1	2,3	1,5	1,6	1,5
Itàlia	1,3	1,6	0,9	0,4	0,9
Espanya	3,2	3,0	2,5	2,4	2,0
Regne Unit	1,8	1,8	1,4	1,5	1,7
Amèrica Llatina *	-0,2	1,9	1,6	2,1	2,4
Mèxic	2,7	2,3	2,2	2,0	2,2
Brasil	-3,3	1,1	1,2	2,2	1,8
Eagles **	5,3	5,4	5,2	5,0	5,0
Turquia	3,2	7,4	3,0	1,0	2,5
Àsia Pacífic	5,6	5,6	5,5	5,3	5,2
Japó	0,6	1,9	0,9	1,0	0,6
Xina	6,7	6,8	6,6	6,0	5,8
Àsia (exc. Xina)	4,6	4,6	4,5	4,7	4,6
Món	3,3	3,7	3,6	3,5	3,4

* Argentina, Brasil, Xile, Colòmbia, Mèxic, Perú i Veneçuela.

** Aràbia Saudita, Bangladesh, Brasil, Xina, Filipines, Índia, Indonèsia, Iraq, Mèxic, Nigèria, Pakistan, Rússia, Tailàndia i Turquia.

Data de tancament de previsions: 5 d'abril del 2019.

Font: BBVA Research i FMI

Quadre 4.3 Previsions Macroeconòmiques: Tipus d'interès del deute públic a 10 anys (Terme mig anual, %)

	2016	2017	2018	2019	2020
E.U.A.	1,84	2,33	2,91	3,09	3,43
Alemanya	0,13	0,37	0,46	0,48	1,11

Data de tancament de previsions: 5 d'abril del 2019.

Font: BBVA Research i FMI

Quadre 4.5 Previsions Macroeconòmiques: Tipus de Canvi (Terme mig anual)

	2016	2017	2018	2019	2020
EUR-USD	0,90	0,89	0,85	0,86	0,81
USD-EUR	1,11	1,13	1,18	1,17	1,23
USD-GBP	1,35	1,29	1,33	1,41	1,49
JPY-USD	108,82	112,20	110,47	116,25	111,75
CNY-USD	6,64	6,76	6,61	6,78	6,68

Data de tancament de previsions: 5 d'abril del 2019.

Font: BBVA Research i FMI

Quadre 4.5 Previsions Macroeconòmiques: Tipus d'interès de política monetària (Fi de període, %)

	2016	2017	2018	2019	2020
E.U.A.	0,75	1,50	2,50	3,00	3,00
Eurozona	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50
Xina	4,35	4,35	4,35	3,85	3,60

(p) Previsió.

Data de tancament de previsions: 5 d'abril del 2019.

Font: BBVA Research i FMI

Quadre 4.6 Espanya: previsions macroeconòmiques (Taxes de variació anual en %, excepte indicació contrària)

	2015	2016	2017	2018	2019
Activitat					
PIB real	3,2	3,0	2,5	2,4	2,0
Consum privat	2,8	2,5	2,4	2,1	1,8
Consum públic	1,0	1,9	2,3	2,4	1,7
Formació Bruta de Capital	2,9	4,8	5,2	4,6	4,6
B. Equipament i Maquinària	5,2	6,0	6,0	3,9	4,2
Construcció	1,1	4,6	5,5	4,9	4,7
Habitatge	7,0	9,0	6,2	5,5	5,6
Demanda Interna (contribució al creixement)	2,4	2,9	2,9	2,6	2,4
Exportacions	5,2	5,2	2,2	5,2	4,5
Importacions	2,9	5,6	3,6	6,2	5,7
Demanda Externa (contribució al creixement)	0,8	0,1	-0,4	-0,2	-0,3
PIB nominal	3,5	4,2	3,5	4,2	3,7
(Milers de milions d'euros)	1118,7	1166,3	1206,9	1257,3	1304,4
Mercat de treball					
Ocupació, EPA	2,7	2,6	2,7	2,1	1,8
Taxa d'atur (% població activa)	19,6	17,2	15,3	13,8	12,6
Ocupació CNTR (equivalent a temps complet)	3,1	2,8	2,5	2,2	1,7
Productivitat aparent del factor treball	0,1	0,1	0,0	0,2	0,3
Preus i costos					
IPC (mitjana anual)	-0,2	2,0	1,7	1,3	1,5
IPC (fi de període)	1,6	1,1	1,8	1,4	1,5
Deflactor del PIB	0,3	1,2	0,9	1,8	1,7
Remuneració per assalariat	-0,5	0,3	1,0	1,9	2,2
Cost laboral unitari	-0,6	0,2	1,0	1,7	1,9
Sector exterior					
Balança per Compte Corrent (% del PIB)	1,9	1,9	1,2	0,9	0,7
Sector públic (*)					
Deute (% PIB)	99,0	98,1	97,5	95,9	94,4
Saldo AA. PP. (% PIB) (*)	-4,3	-3,1	-2,7	-2,3	-2,0
Llars					
Renda disponible nominal	1,8	1,6	3,7	4,7	5,2
Taxa d'estalvi (% renda nominal)	8,0	5,7	5,4	6,6	8,0

Taxa de variació anual en %, excepte si hi ha una indicació pertinent.

Data de tancament de previsions: 5 d'abril del 2019.

(*) Excloent els ajuts a les entitats financeres espanyoles.

Font: BBVA Research

4. Glossari

Sigles

- AA.PP.: Administracions Públiques
- AONC: Acord per l'ocupació i la negociació col·lectiva
- ASR: Altres Sectors Residents
- BBVA: Banc Bilbao Vizcaya Argentaria
- BBVA – GAIN: Índex d'activitat global de BBVA
- BCE: Banc Central Europeu
- CC.AA: Comunitats Autònomes
- CEOE: Confederació Espanyola d'Organitzacions Empresarials
- CEPiME: Confederació Espanyola de la Petita i Mitjana Empresa
- CG: Consell de Govern
- CNTR: Comptabilitat Nacional Trimestral
- CRE: Comptabilitat Regional d'Espanya
- CVEC: Corregit de variacions estacionals i efecte calendari
- DCFN: Despesa en Consum Final Nacional
- EAE – BBVA: Enquesta d'Activitat Econòmica de BBVA
- EAGLES: Economies emergents i líders del creixement (Emerging and Growth-Leading Economies)
- EPA: Enquesta de Població Activa
- Euríbor: Tipus d'interès d'oferta dels dipòsits interbancaris en euros (Euro interbank Offered Rate)
- FED: Reserva Federal (Federal Reserve System)
- GAU: Gran Àrea Urbana
- IPC: Índex de Preus al Consum
- LATAM: Agregat de Llatinoamèrica que inclou Argentina, Brasil, Xile, Colòmbia, Mèxic, Perú i Veneçuela
- INE: Institut Nacional d'Estadística
- MITRAMISS: Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social
- MICA-BBVA: Model d'Indicadors Coincidents d'Activitat de BBVA
- MINHAFP: Ministeri d'Hisenda
- O.t.c: Ocupació Equivalent a temps complet
- PIB: Producte Interior Brut
- PiMES: Petites i mitjanes empreses
- TAE: Taxa anual equivalent
- UE: Unió Europea
- UEM: Unión Econòmica i Monetària

Abreviatures

- a/a: variació interanual
- IC: Interval de confiança
- mM: milers de milions
- Pb: Punts Bàsics
- pm: Preu de mercat
- p.p.: Punts percentuals
- t/t: variació trimestral

AVÍS LEGAL

El present document, elaborat pel Departament de BBVA Research, té caràcter divulgatiu i conté dades, opinions o estimacions referides a la data del mateix, d'elaboració pròpia o procedents de fonts o basades en fonts que considerem fiables, sense que hagin estat objecte de verificació independent per BBVA. BBVA, per tant, no ofereix garantia, expressa o implícita, quant a la seva precisió, integritat o correcció.

Les estimacions que aquest document pot contenir han estat realitzades segons metodologies generalment acceptades i han de prendre's com a tals, és a dir, com a previsions o projeccions. L'evolució històrica de les variables econòmiques (positiva o negativa) no garanteix una evolució equivalent en el futur.

El contingut d'aquest document està subjecte a canvis sense avís previ en funció, per exemple, del context econòmic o de les fluctuacions del mercat. BBVA no assumeix cap compromís d'actualitzar el contingut del document o de comunicar els canvis que s'hi puguin realitzar.

BBVA no assumeix cap responsabilitat per qualsevol pèrdua, directa o indirecta, que pogués resultar de l'ús d'aquest document o del seu contingut.

Ni el present document, ni el seu contingut, constitueixen una oferta, invitació o sol·licitud per adquirir, desinvertir o obtenir cap interès en actius o instruments financers, ni poden servir de base per a cap contracte, compromís o decisió de cap tipus.

Especialment respecte a la inversió en actius financers que poguessin estar relacionats amb les variables econòmiques que aquest document pugui desenvolupar, els lectors han de ser conscients que en cap cas han de fer servir aquest document com a base per prendre les seves decisions d'inversió i que les persones o entitats que potencialment els puguin oferir productes d'inversió seran les que tenen l'obligació legalment de proporcionar-los tota la informació que necessitin per prendre aquesta decisió.

El contingut del present document està protegit per la legislació de propietat intel·lectual. Queda expressament prohibida la seva reproducció, transformació, distribució, comunicació pública, posada a disposició, extracció, reutilització, reenviament o la utilització de qualsevol tipus, per qualsevol mitjà o procediment, exceptuant els casos en què estigui legalment permès o sigui autoritzat expressament per BBVA.

Aquest informe ha estat elaborat per:

Economista en Cap

Miguel Cardoso

miguel.cardoso@bbva.com

Joseba Barandiaran

joseba.barandia@bbva.com

+34 94 487 67 39

Giancarlo Carta

giancarlo.cart@bbva.com

+34 673 69 41 73

Luis Díez

luismiguel.diez@bbva.com

+34 697 70 38 67

Víctor Echevarría

victor.echevarria@bbva.com

Juan Ramón García

juanramon.gj@bbva.com

+34 91 374 33 39

Félix Lores

felix.lores@bbva.com

+34 91 374 01 82

Dmitry Petrov

dmitry.petrov.becas@bbva.com

+34 91 537 54 82

Marta Pérez

marta.perez.beamonte.becas@bbva.com

+34 91 374 55 88

Virginia Pou

virginia.pou@bbva.com

+34 91 537 77 23

Pep Ruiz

ruiz.aguirre@bbva.com

+34 91 537 55 67

Angie Suárez

angie.suarez@bbva.com

+34 91 374 86 03

Camilo Andrés Ulloa

camiloandres.ulloa@bbva.com

+34 91 537 84 73

Sirenia Vázquez

sirenia.vazquez@bbva.com

+34 607 37 07 81

INTERESSATS DIRIGIR-SE A:

BBVA Research: Carrer Azul, 4. Edifici de la Vela - 4^a i 5ª plantes. 28050 Madrid (Espanya).

Tel.: +34 91 374 60 00 i +34 91 537 70 00

Fax: +34 91 374 30 25 - bbvaresearch@bbva.com www.bbvaresearch.com

